

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
**Factors Affecting Learning Achievement of Students in Schools under
Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2**

ชนิดา ยอดสาลี
Chanida Yodsalee

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
**Master of Education Thesis in Educational Administration
Phetchaburi Rajabhat University**

2559

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
ผู้วิจัย นางชนิดา ยอดสาลี
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ไพรัช มณีโชติ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผู้วิจัย นางชนิดา ยอดสาดี สาขาวิชา การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2559
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง

บทคัดย่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จากการทดสอบระดับประเทศในปัจจุบัน ในภาพรวมยังมีคะแนนเฉลี่ย
ต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเพื่อสืบหาข้อมูลสำหรับการพัฒนา
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ศึกษาระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง
คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต
2 จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
แยกเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้าน
ผู้บริหาร ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่ม
สาระการเรียนรู้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน
และปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 78.20

ข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นข้อมูลสำคัญต่อผู้บริหารและครูผู้สอนในการวางแผนการจัดการเรียน
การสอนเพื่อกระตุ้นและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่ดี และรวมทั้งมี
สภาพแวดล้อมทางบ้านกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดี

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Thesis Title: Factors Affecting Learning Achievement of Students in Schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 **Researcher:** Mrs.Chanida Yodsalee **Major:** Educational Administration **Year:** 2016 **Advisor:** Assoc.Prof.Dr. Kanchana Boonsong

Abstract

Recently, learning achievement based on the national testing performed by the students in schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 was overall below 50%, showing that it was not at a satisfied level. The researcher, thus, was interested in doing this research aiming to: 1) determine the level of factors affecting the students' learning achievement, 2) examine levels of the students' learning achievement, and 3) analyze factors affecting learning achievement of the students in basic education schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 353 participants randomly selected from administrators and teachers in schools located in the target area. The instrument of the study was a 5-scale rating questionnaire used for data collection. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The factors affecting students' learning achievement were overall at a high level. When being considered in separate factors, it could be ranked from the highest means as the factor of teachers, the factor of students, and the factor of school administrators respectively.

2. The learning achievement performed by the students of schools in the target area was overall at a moderate level. When being ranked in the descending order of means of subject matters, the students obtained the achievement in the subject of occupations and technology, physical and health education, social and religion and culture, Thai language, arts, sciences, mathematics, and foreign language (English) respectively.

3. The factors affecting learning achievement of the students in basic education schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 were the teacher, students, and school administrators, having predictive efficiency at 78.20%.

The research findings are significant information for administrator, teachers, and students for planning learning and instruction to stimulate, encourage and improve learning behaviors, as well as developing students' background knowledge and better family environment with good relationship among family members.

Key words: Factors affecting learning achievement, learning achievement

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานกรรมการสอบ และกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วย
ความเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่อนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม กรุณาใช้เวลา
อันมีค่า ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
พี่น้อง และเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย
ตลอดมา

ชนิดา ยอดสาดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	11
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	14
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	75
ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.....	77
ตอนที่ 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.....	81
ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.....	85
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
การอภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	104
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ.....	109
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	114
ประวัติผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 อิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ.....	13
2.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน....	16
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	67
3.2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพป. ประจวบฯ จำแนกตาม โรงเรียน.....	67
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม.....	77
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านนักเรียน.....	78
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน.....	79
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร.....	80
4.6 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	81
4.7 ค่า Tolerance และค่า VIF ของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	85
4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	86
4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (X_{tot}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Y_{tot}).....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม (X_{10}).....	87
4.11 คำน้่าหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม (X_{11}).....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายย่อมมองเห็นว่าการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อพัฒนา กำลังคนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งและจำเป็นที่สุดเพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชพระราชนานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับ ความหมายของการศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ไว้ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญ ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อเป็น ผลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอน รวดเร็ว” (คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี, 2539 : 141-142) จะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดี ฝึกมนุษย์ให้เกิด กระบวนการคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาดังๆ (นิตยา มัสเยาะ, 2545 : 3) และเนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ ผู้จัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของกระบวนการศึกษาที่จัดขึ้น และผลสัมฤทธิ์ ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนด้วย เพราะสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและ สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนที่ตั้งไว้คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พร้อมพรรณ อุดมสิน, 2544 : 5)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ เป็นประโยชน์ ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของ สถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ 1) เพื่อพัฒนา ผู้เรียน และ 2) เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) โดยการวัดและประเมินผล ทางการศึกษา มีประโยชน์หลายประการ โดยเฉพาะทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา (M.David Miller, Robert L. Linn and Norman E.Gronlund (2009); Norman E. Gronlund and C. Keith Waugh (2009); Cecil R. Reynolds, Ronald B. Livingston, Victor Willson (2009)) และหากพิจารณาถึงนโยบายระดับประเทศ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ให้ความสำคัญและระบุดึงการวัดและประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติ จนถึงระดับชั้นเรียน และทำการประเมินในองค์ประกอบที่แตกต่างกัน และเป็นข้อกำหนดและ ข้อบังคับที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ความมุ่งหมายของชาติการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) หมายถึง การทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 67 มาตรฐานการเรียนรู้ครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554 : 32)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2554 -2556 ทำให้ เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น มีหลายมาตรฐานและเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควร ปรับปรุงอย่างเร่งด่วน จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษารวมไปถึงหน่วยย่อย ๆ ในชั้นเรียนที่ควรตระหนักถึงวิกฤตการณ์ ดังกล่าวในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างแท้จริงเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายตามนโยบาย ทางการศึกษาของประเทศ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2556 : 33)

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษา

แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2556 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 90 โรงเรียน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.10 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.16 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.95 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.77 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.19 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.04 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.99 และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.89 และพบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 43.16 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละในภาพรวมต่ำกว่าร้อยละ 50 จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, 2557 : 53)

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคะแนนผลการสอบ O-NET ในภาพรวมที่ผ่านมา พบว่า คะแนนผลการสอบต่ำมากทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องนำผลการสอบมาทบทวน เพราะคะแนนทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบในระยะ 2 ปีแรก นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมากและมีผู้สอบบางคนสอบได้ 0 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.6 ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ (ธัญญา เรืองแก้ว, 2550 : 35) ทั้งนี้มีการตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาเกี่ยวกับการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่กระเตื้องของเด็กว่า อาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET นั้นประเมินผลไม่สอดคล้องกันกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งข้อสอบ O-NET จะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นหลักสอดคล้องกับความเห็นของ สมพงษ์ จิตระดับ (2552 : 41) ที่สะท้อนมาว่าสิ่งที่พบได้ชัดเจนจากการสอบ O-NET 4 ปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2548-2552) เน้นการคิด วิเคราะห์หาเหตุผล แต่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นแบบท่องจำ 80-90% ในขณะที่ สมปัญญา ศรีภคานนท์ ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี ที่เป็นผู้ปฏิบัติจริงได้แสดงความเห็นที่สอดคล้องกันว่า เนื่องจากข้อสอบเน้นการวิเคราะห์ตามหลักสูตร ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีแต่สวนทางกับการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ส่วนใหญ่ยังเน้นท่องจำ (ไทยโพสต์ 20 เมษายน 2552) นอกจากนี้ วิทยากร เชิงกุล (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 20 - 26 กรกฎาคม 2552) ได้กล่าวไว้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสอบระดับชาติของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50% ในทุกวิชา รวมทั้งต่ำลงจากปีก่อน ๆ มากเนื่องมาจาก 1) ครูอาจารย์ (รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง) มีทัศนคติที่ผิด ๆ ว่า การเรียนเก่ง

หรือไม่เก่งเป็นผลมาจากความฉลาดมาตั้งแต่เกิด 2) ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน 3) ปัญหาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน และ 4) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านทัศนคติของชุมชนและสังคม

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมา และการศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษา และเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนปฏิบัติงานด้านการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทุกด้านส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 948 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 88 คน และครูผู้สอนจำนวน 860 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกผู้บริหารที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากผู้บริหารทั้งหมดจำนวน 88 คน และครูผู้สอน ใช้การเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 303) จากจำนวนครูแต่ละโรงเรียน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านผู้บริหาร ซึ่งในแต่ละปัจจัยสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่

- 1) ความรู้พื้นฐานเดิม
- 2) เจตคติต่อการเรียน
- 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4) การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน
- 5) ความตั้งใจเรียน

6) อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง

7) ความถนัดทางการเรียน

2.1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน

1) ประสิทธิภาพในการสอน

2) คุณภาพการสอน

3) บรรยากาศในชั้นเรียน

2.1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

2) การจัดบรรยากาศโรงเรียน

3) การจัดการนิเทศภายใน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการประเมินคุณภาพทางการศึกษาโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้จากการประเมินผลคุณภาพการศึกษาจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี

ปัจจัย หมายถึง ตัวแปรต้นที่นำมาศึกษาและคาดว่าจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านนักเรียน หมายถึง สภาพเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน ความตั้งใจเรียน อึดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง และความถนัดทางการเรียน
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน หมายถึง สภาพที่เกี่ยวกับครูผู้สอน ได้แก่ ประสิทธิภาพในการสอน คุณภาพการสอน และบรรยากาศในชั้นเรียน
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง สภาพที่เกี่ยวกับผู้บริหาร ได้แก่ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดบรรยากาศโรงเรียน และการจัดการนิเทศภายใน

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่หลักทางด้านกรเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่หลักทางด้านกรบริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) ที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

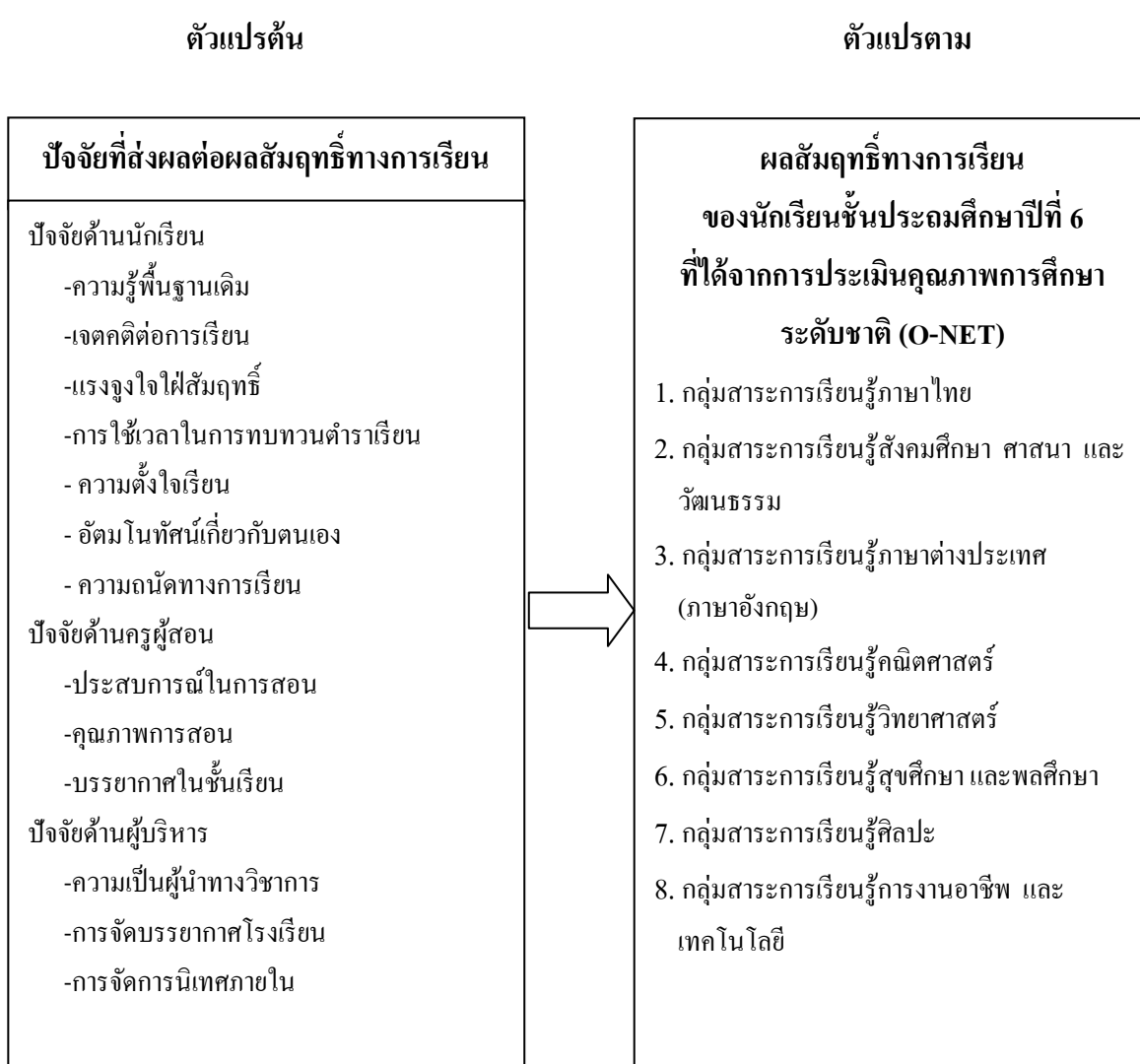
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานในภูมิภาคของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี 4 อำเภอ คือ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด และอำเภอกุยบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากการศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดของ พิชิต ธรรมรักษ์ (2549 : 78) ยุทธภูมิ ครรเถื่อน (2550 : 74-85) สุานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ (2552 : 82-83)

สุขฤกษ์ คีโนนโพธิ์ (2554 : 155) ัญญัติยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : บทคัดย่อ) และชฎานิชฐ์ กาญจนวดี (2556 : 119) มาเป็นตัวแปรต้นในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านผู้บริหาร และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน พัฒนาครูผู้สอน พัฒนาการจัดกิจกรรมเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 - 2.1 ปัจจัยด้านนักเรียน
 - 2.1.1 ความรู้พื้นฐานเดิม
 - 2.1.2 เจตคติต่อการเรียน
 - 2.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.1.4 การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน
 - 2.1.5 ความตั้งใจเรียน
 - 2.1.6 อึดทนโน้ทนเกี่ยวกับตนเอง
 - 2.1.7 ความถนัดทางการเรียน
 - 2.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน
 - 2.2.1 ประสบการณ์ในการสอน
 - 2.2.2 คุณภาพการสอน
 - 2.2.3 บรรยากาศในชั้นเรียน
 - 2.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร
 - 2.3.1 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
 - 2.3.2 การจัดบรรยากาศโรงเรียน
 - 2.3.3 การจัดการนิเทศภายใน
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด (Good, 1959 : 7 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 28) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ และคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายหรือทั้งสองอย่างประกอบกัน

กู๊ด และ โบฟี (Good and Brophy, 1977 : 346-348 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 29) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ บุคคลบางประเภทอาจประสบความสำเร็จได้มากกว่าคนอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่มีความเฉลียวฉลาดและมีทั้งทักษะทางกายภาพที่คล้ายคลึงกัน แต่นักจิตวิทยาบางท่านก็เชื่อว่าอาจเป็นเพราะบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จมากกว่าบุคคลอื่น หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า การประสบความสำเร็จเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินชีวิตมากกว่าเป้าหมายอื่น ๆ ของบุคคลและความต้องการที่จะประสบความสำเร็จของบุคคลอาจใช้แบบทดสอบ Apperception Test (TAT) เป็นเครื่องมือในการวัดความต้องการในการประสบความสำเร็จของบุคคล

อัจฉรา สุขอารมณ์ (2543 : 6) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล โดยตัวชี้บ่งถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน

เบญจวดี ไชยแสน (2544 : 54) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกัน และต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ หรือคะแนนที่ครูได้

ธีรยุทธ รัชชะ (2544 : 15) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ซึ่งความสำเร็จด้านการเรียนนี้ต้องอาศัยความพยายามและความสามารถเฉพาะบุคคลเมื่อเทียบกับเกณฑ์ วัดได้จากแบบทดสอบหรือการสังเกต

บัญญัติ สุวรรณโท (2545 : 25) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการที่จะพยายามเข้าถึงความรู้ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาโดยแสดงออกในรูปของความสำเร็จซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554 : 29) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะบุคคลในการเข้าถึงความรู้ต่าง ๆ จากการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถในการเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถ ความสำเร็จที่ได้จากการเรียนของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ต่าง ๆ จากการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คลอสเมียร์ (Klausmeir, 1961; อ้างถึงใน ทศณรงค์ จารุเมธิชน, 2549 : 40-41) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียน เขาได้เสนอรูปแบบขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คุณลักษณะของกลุ่มและแรงจูงใจภายนอก เขาได้สรุปว่า คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการอธิบายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนประกอบด้วย

1. ความพร้อมทางสมองที่เกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถทางด้านความรู้ ความคิด รวมทั้งความรู้พื้นฐานเดิม
2. ความพร้อมทางกายภาพ ที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านทักษะรวมทั้งความพร้อมทางด้านสุขภาพ
3. คุณลักษณะทางจิตใจ ที่รวมความสนใจ ทักษะคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ
4. เพศ
5. อายุ
6. ภูมิหลังทางครอบครัวและสังคม

บลูม (Bloom, 1976; อ้างถึงใน มณิกา เรืองสินชัชวานิช, 2551 : 25-26) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนและการเรียน สรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 3 ตัวแปร

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนและมีมาก่อนการเรียน ได้แก่ ความถนัด และความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน
2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะแสดงออกเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจ และเจตคติต่อเนื้อหาที่เรียนไปในโรงเรียน การยอมรับความสามารถและบุคลิกภาพ

3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนการเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และการรู้ผลสะท้อนกลับของการกระทำว่าถูกต้องหรือไม่ บลูม ได้สรุปอิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละได้ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 อิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ

อิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ ตัวแปร	อิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ
พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน	50
ลักษณะด้านจิตพิสัย	25
คุณภาพการสอน	25
พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย + ลักษณะด้านจิตพิสัย	65
พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย + ลักษณะด้านจิตพิสัย + คุณภาพการสอน	90

คาร์โรล (Carroll, 1989; อ้างถึงใน พิชิต ธรรมรักษ์, 2549 : 18-19) ได้เสนอทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ขึ้นในปี ค.ศ. 1963 โดยระบุตัวแปร 5 ตัว ที่มีผลทำให้เกิดความผันแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

1. ความถนัด (Aptitude) คือ ตัวแปรที่ระบุเกี่ยวกับจำนวนเวลาที่นักเรียนต้องเรียนรู้หรือทำงาน เพื่อให้บรรลุเกณฑ์ที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้ นักเรียนคนใดใช้เวลาน้อยกว่าก็ถือว่าเป็นผู้มีความถนัดสูง ถ้าใช้เวลามากก็ถือว่ามีความถนัดน้อย การที่ผู้เรียนมีความถนัดต่างกันจึงต้องใช้เวลาเรียนต่างกัน เมื่อครูสอนในชั้นเรียนใช้เวลาที่เท่ากันนักเรียนที่มีความถนัดสูงจะเรียนรู้ได้มากกว่านักเรียนที่มีถนัดต่ำ จากการศึกษาพบว่า ความถนัดมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนที่สอดคล้องกันสรุปว่า ความถนัดเป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จของผู้เรียน

2. ช่วงเวลาในโอกาสที่จะได้เรียนรู้ (Opportunity to learn) หมายถึง ช่วงเวลาหรือจำนวนเวลาที่เปิดให้นักเรียนได้เรียนรู้ ดูจากตารางเรียนของโรงเรียน หรือจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ความพยายาม (Perseverance) หมายถึง ช่วงเวลาที่นักเรียนมีความสนใจต่อการเรียนหรือช่วงเวลาที่นักเรียนมีความสนใจต่อการทำงาน

4. คุณภาพการสอน (Quality of instruction) หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการสอนของครู ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน

5. ความสามารถที่จะเข้าใจในการสอน (Ability to understand instruction) หมายถึง ภาวะความสามารถของนักเรียน ในการที่จะเรียนรู้ให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูสอน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นผลเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาหลายประการ มีผู้วิจัยหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ปัจจัยด้านนักเรียน

1. ความรู้พื้นฐานเดิม

ความหมายของความรู้พื้นฐานเดิม

แอนเดอร์สัน และลินช์ (Anderson & Lynch, 1988; ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 29) กล่าวว่า ความรู้พื้นฐานเดิมเป็นโครงสร้างทางความคิด ประกอบด้วย ความรู้ ความทรงจำ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทำให้บุคคลสามารถรวมโครงสร้างทางความคิดดังกล่าวที่สะสมไว้กับข้อมูลใหม่ที่กำลังเรียนรู้ จึงทำให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลใหม่ที่กำลังเรียนรู้

สาคร กิ่งจันทร์ (2545 : 10) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นที่ต่ำกว่าชั้นที่กำลังศึกษา

กอบชัย โพธิ์นาแค (2546 : 7) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ความรู้ในวิชาภาษาไทยที่นักเรียนเคยได้รับประสบการณ์หรือเรียนมาแล้ว เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนเนื้อหาในระดับต่อ ๆ ไป

สำรวน ชินจันทิก (2547 : 38) ให้ความหมายของความรู้พื้นฐานเดิมสรุปได้ว่า ความรู้พื้นฐาน คือ ความรู้ ทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนเรื่องนั้น ๆ การมีความรู้พื้นฐานอยู่มากจะเป็นฐานสำคัญให้เรียนรู้ได้มากขึ้น

วาทัญญู บัวทอง (2548 : 9) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ผลการเรียนที่ผ่านมาแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์การเรียนรู้เดิม พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านมาของนักเรียน หรือจากแบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานเดิมของแต่ละวิชาที่ผู้วิจัยนั้นสร้างขึ้น

นิกสัน วังโพธิ์ (2548 : 7) ให้ความหมายว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในเทอมที่ผ่านมา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า ความรู้พื้นฐานเดิม หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์เดิมที่มีความสำคัญในการเรียนเนื้อหา

ความสำคัญของความรู้พื้นฐานเดิม

บลูม (Bloom, 1976 ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 30) กล่าวว่า วิชาที่เรียนในโรงเรียนโดยทั่วไปมักจะมีลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากต่อเนื่องกัน กล่าวคือ อยู่ในลักษณะที่เนื้อหาใหม่จะต้องอาศัยเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว เนื้อหาหนึ่ง ๆ จะตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนได้มีการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นมาก่อนแล้ว จึงจะเรียนเนื้อหาใหม่ได้ นอกจากนี้โดยทางทฤษฎี กล่าวว่า ถ้านักเรียนขาดพื้นฐานความรู้เดิมที่จำเป็นในการเรียนเรื่องใหม่ จะไม่สามารถเรียนเรื่องใหม่ให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ไม่ว่าจะใช้ความพยายามให้รางวัล หรือใช้การสอนที่มีประสิทธิภาพเพียงใดก็ตาม พื้นฐานความรู้เดิมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สาคร กิ่งจันทร์ (2545 : 24) ที่กล่าวว่านักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมดี ถือว่าเป็นการเตรียมตัวในการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี จะขาดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ในรายวิชาต่าง ๆ บางครั้งทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำความรู้พื้นฐานเดิมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะมีการส่งเสริมให้นักเรียน มีพื้นฐานความรู้เดิมโดยครูผู้สอนควรมีการสอนซ่อมเสริมหรือช่วยเหลือพิเศษแก่เด็กรายบุคคล

2. เจตคติต่อการเรียน

ความหมายของเจตคติ

เธอร์สโตน (Thustone, 1946; อ้างถึงใน สุขฤทัย ดีโนนโพธิ์ 2554 : 37) กล่าวว่า ใจว่าเจตคติ หมายถึง ระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เช่น สิ่งของ บุคคล บทความ องค์กร ความคิด เป็นต้น ความรู้สึกเหล่านี้ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

กู๊ด (Good, 1973; อ้างถึงใน สุขฤทัย ดีโนนโพธิ์ 2554 : 37) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียง หรือแนวโน้มของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งของ ต่อสถานการณ์หรือค่านิยม โดยปกติจะแสดงออกมาพร้อมกับความรู้สึกทางอารมณ์ เจตคติไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่จะอ้างอิงได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก ทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 106) กล่าวว่า ใจว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 54) ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็น ความรู้สึกเชือศรัทธาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางดี หรือทางไม่ดีก็ได้ เจตคดียังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม

จากความหมายของเจตคติต่อการเรียน ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนด ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในการสนองต่อการเรียนรู้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียน

เทรนดิส (Triandis, 1971; อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ 2554 : 37) ได้เสนอองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิด ความเข้าใจ เป็นความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ หรือทำดี-ไม่ดีที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของเจตคติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นความรู้หรือแนวโน้มที่บุคคลจะปฏิบัติต่อเป้าหมายของเจตคติ

สงวนศักดิ์ โกสินันท์ (2543 : 8) กล่าวไว้ว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลต่อเนื่องจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจ ไม่พอใจ ต้องการ ไม่ต้องการ ดี-เลว
2. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นสิ่งที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือความคิด ช่วยในการประเมินสิ่งเร้า นั้น ๆ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) การที่บุคคลจะปฏิบัติ หรือ ทำกิจกรรม เพื่อทำกิจกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคิดและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ

นิตยา เตโช (2547 : 48-49) กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญของเจตคติ มีดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัวเรา บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้วามีประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็อาจมีเจตคติที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (Changable) มิใช่คนเราชอบหรือเกลียดอะไรแล้วจะต้องชอบหรือเกลียดไปตลอดชีวิต อาจเปลี่ยนแปลงเป็นตรงกันข้ามก็ได้

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน เราสามารถทราบได้ว่าบุคคลใดมีเจตคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออก อาจแสดงด้วยคำพูดหรือด้วยสีหน้า ท่าทาง พอใจหรือไม่พอใจ

4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน (Complex) ที่มีความสลับซับซ้อน (Complexity) เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ (Imitation) สามารถถ่ายทอดออกไปสู่บุคคลอื่น ๆ คล้อยตามเป็นของธรรมดาที่จะพึงมี ถ้าเราเคารพรัก นับถือ พอใจ ศรัทธาใครก็ย่อมจะมีฉันทาคติเห็นพฤติกรรมของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่าง

6. ทิศทางและปริมาณของเจตคติ ปริมาณความเข้มของเจตคติ ปริมาณ (Degree) มีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ความเข้มข้นก็แล้วแต่ว่าจะมีความรู้สึกสุดปลายในด้านใด เจตคติของบุคคลมีระดับความรุนแรงต่างกัน ทิศทางของเจตคติมี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุนหรือต่อต้าน

7. เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึก (Consciousness) หรือจากจิตไร้สำนึก (Unconsciousness) เมื่อบุคคลเรียนรู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับอะไรก็จะมีจิตสำนึกสมบูรณ์ เพราะได้สังเกตเห็น พิจารณาเหตุผล วิเคราะห์ จนแน่ใจว่าถูกต้องหรือผิด ควรหรือไม่ควร ดีหรือเลว เป็นประการใด เจตคติที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้เรียกว่าเกิดจากจิตสำนึก ในบางกรณีเจตคติอาจเกิดขึ้นโดยปราศจากจิตสำนึกก็ได้ ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นโดยมิได้มีการคิดพิจารณาไตร่ตรอง แต่อย่างไร

8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร เจตคติเกิดความรู้สึกที่สะสมมานานพอสมควร จริงอยู่เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาชั่วครู่ชั่วยาม เจตคติย่อมมีความคงทนยากที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติบางอย่างที่อยู่ในสภาพไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคงถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยาก

9. บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์ที่สิ่งเดียวกัน แตกต่างกันได้ ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมนุษย์ 5 ระดับ ความสำคัญของทฤษฎีนี้ก็คือ ความต้องการส่วนใหญ่ในระดับที่ต่ำกว่าต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่ ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้น มีดังนี้ (มาสโลว์ อ้างถึงใน ลักษณะ สรีวิวัฒน์, 2551: 39-40)

1. ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ คือต้องการบำบัดความหิวกระหาย ต้องการพักผ่อน ต้องการบำบัดความเจ็บปวด และความไม่สมดุลของร่างกายต่าง ๆ
2. ความต้องการความปลอดภัย คือ ต้องการความมั่นคง ต้องการการป้องกันอันตราย ต้องการระเบียบ ต้องการทำนาขอนาคต
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ คือ ต้องการเพื่อน ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการครอบครัว ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
4. ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง คือ ต้องการความนับถือ ต้องการความมั่นคง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเห็นของคนโดยทั่วไป ต้องการความพอใจ ชมเชย นิยม ต้องการความมั่นใจในตนเอง ต้องการคุณค่าในตนเอง ต้องการการยอมรับตนเอง
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต คือต้องการไปให้ถึงความสามารถสูงสุดของตนเอง ต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการทำสิ่งที่เหมาะสมที่สุด

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน และผู้เรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนแตกต่างกันมักจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันด้วย

การวัดเจตคติต่อการเรียน

เจตคติเป็นพฤติกรรมที่ซ่อนเร้น ทำการวัดได้ยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การวัดในด้านอื่น ๆ นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาได้พยายามหาวิธีการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งเจตคติที่แท้จริงของผู้ถูกวัด ซึ่งมีวิธีการสร้างแบบวัดหลายวิธี จากการศึกษาคุณภาพของแบบวัดเจตคติที่แตกต่างกันของ วนิตา เหลี่ยมศรี (2538 : 58-60) พบว่า แบบวัดที่สร้างตามแนวของลิเคอร์ท จะเป็นแบบวัดที่นักเรียนรู้จัก มีความคุ้นเคยมากกว่าแบบวัดวิธีอื่น เพราะเป็นแบบวัดที่นักเรียนสามารถเลือกตอบได้ค่อนข้างตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง เมื่อนำไปหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนสอบทำให้มีค่าสูง และวิธีการสร้างแบบวัดตามแนวคิดของลิเคอร์ทจะไม่ยุ่งยากแต่ให้คุณภาพดีในทุก ๆ ด้านการสร้างแบบวัดเจตคติตามแนวของลิเคอร์ท การสร้างแบบวัดเจตคติตามแนวคิดของลิเคอร์ทนี้ สร้างขึ้นโดย Renis Likert (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526 : 27-29) กระบวนการสร้างแบบวัดคือ สร้างข้อความ (Attitude Statement) ขึ้นมาหลาย ๆ ข้อ ให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด ขณะเดียวกันต้องพิจารณาให้ข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำให้อะไรสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้ตอบ ไม่ใช่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และคำนึงถึงข้อให้เลือกตอบ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาในข้อความของข้อนั้น ข้อให้เลือกตอบมี 5 หัวข้อซึ่งจะมีระดับตรงกลางเพื่อเป็นจุดสมดุล เช่น

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย
- ไม่แน่ใจ
- ไม่เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความที่เป็นข้อคำถามต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็น Positive และ Negative คละกันไป การให้คะแนนก็ขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความ ถ้าข้อความนั้นเป็น Positive Statement การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 4 คะแนน

เห็นด้วย เท่ากับ 3 คะแนน

ไม่แน่ใจ เท่ากับ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 1 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 0 คะแนน

ในกรณีที่ข้อความนั้นเป็น Negative Statement การให้คะแนนเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 0 คะแนน

เห็นด้วย เท่ากับ 1 คะแนน

ไม่แน่ใจ เท่ากับ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 4 คะแนน

ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรก ควรมีประมาณ 30 ข้อขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือประมาณ 20-25 ข้อ ในแต่ละเรื่องของสิ่งที่เราจะวัด และขั้นสุดท้ายจะต้องมีการทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายกับกลุ่มที่เราจะศึกษา จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อความ (Item Analysis) จำนวนบุคคลในการทดลองใช้อาจอยู่ประมาณ 80-100 คน เหตุผลที่ต้องวิเคราะห์ข้อความแต่ละข้อความเพื่อที่จะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้สามารถวัดความรู้ที่ต่างกันได้ดี โดยการวิเคราะห์นี้อาจคำนวณหาค่า t ของแต่ละข้อความก็ได้

นวัตน์ ประทุมตา (2546 : 60) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นแบบมาตราวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ สอดคล้องกับ วิภา มิ่งเมือง (2549 : 70) ที่สร้างแบบวัดเจตคติต่อการ

เรียนเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ และสอดคล้องกับ มณีภา เรื่องสินชัยวานิช (2551 : 77) ที่สร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ

จากศึกษาเกี่ยวกับการวัดเจตคติต่อการเรียน ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียน สามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามเจตคติ ซึ่งผู้วิจัยจะสร้างเป็นแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน ตามแนวคิดของลิเคอร์ท 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักการศึกษาให้นิยามหรือความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

ไวเนอร์ (Weiner, 1972 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 32) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่า มีลักษณะตั้งใจทำงาน อดทนต่อความล้มเหลว ชอบเลือกงานสลับซับซ้อน ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเอง

สปาฟฟอร์ด พิส และกรอสเซอร์ (Spafford, Pasce, & Grosser, 1997 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 32) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีเพื่อบรรลุความสำเร็จที่ตั้งใจอย่างดีเลิศ

อดุลย์ ต้นประยูร (2539 : 48) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการของบุคคลในการฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อและต้องการทำงานให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุตินา ใจดี (2540 : 18) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง พลังหรือกำลังใจอันแน่วแน่ของบุคคลที่จะเอาชนะสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ รวมทั้งความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยาก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาอันจะนำตนไปสู่ความสำเร็จ

กอบชัย โภธินาแคะ (2546 : 9) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามที่ตั้งใจไว้ และมีความพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น

นิกสัน วังโพธิ์ (2548 : 7) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง พลังหรือกำลังใจที่ต้องการจะกระทำในสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ รวมทั้งความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยาก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคขัดขวาง

นพชัย วงศ์บุญ (2548 : 22) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งหวังหรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ลุล่วงไปด้วยดี เพื่อให้ตนประสบผลสำเร็จ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง และพยายามทำให้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามจุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ หรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่น พยายามต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดที่วางไว้

ลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เมลวิน เอ็ด แม็ก (Melvin H. Marx, 1970 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 33) ได้กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สรุปได้ว่า ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรม ที่เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย มีเอกลักษณ์ไม่เลียนแบบผู้อื่นทั้งหมด และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อมุ่งจะแข่งขันกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยมอย่างใดอย่างหนึ่ง

เฮอร์แมน (Hermans, 1970 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 33) ได้รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 10 ลักษณะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จ แม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่กักขัดจังหวะ หรือถูกรบกวน จะพยายาม ทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักของผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีเสมอ

เพราพรรณ เปลียนภู (2542 : 325) กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่ายและความเหนื่อย
2. ลักษณะทางสังคม คือต้องการมีชื่อเสียงในสังคม

3. ด้านความต้องการ มีความต้องการความสุขสบายทางกาย ความมั่งคั่งสมบูรณ์ และครอบครองสิ่งต่าง ๆ มากกว่าผู้อื่น

4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีนั้นเพื่อให้มีมาตรฐานสูงส่ง

5. พยายามเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทาล่งยาก ๆ ให้สำเร็จอย่างดี

6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่าง รวดเร็ว เป็นตัวของตัวเอง ดาเนินการตามการตัดสินใจของตนเอง ต้องการเป็นคนแปลก ไปจาก คนอื่น หรือมีสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนคนอื่น

7. ความรู้สึกผิด จะรู้สึกไม่สบายใจเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใด ไม่ได้คืออย่างที่ตั้งใจ และทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ)

8. ความต้องการอยากรู้ อยากรู้ได้ความรู้ อยากรู้มีความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี

9. จุดมุ่งหมายในชีวิตเป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการ รางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

10. เป็นผู้ที่ให้ความใส่ใจกับความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงาน ที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม เป็นผู้ได้รับความสำเร็จมากกว่าล้มเหลว

นัยนา จันตะเสน (2547 : 28) กล่าวถึง ลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง

2. เป็นผู้ที่มีความพยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดยจนสำเร็จ

3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาว

4. เป็นผู้ที่ตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน จากลักษณะของผู้ที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีลักษณะ ชอบทำงานที่ทำทายความสามารถ มีความมุ่งมั่นพยายามทำงานให้สำเร็จ ต้องการมีชื่อเสียงใน สังคม มีความรับผิดชอบสูง ต้องการความเป็นอิสระ และคำนึงถึงอนาคต

การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541 : 177) กล่าวถึงหลักที่ใช้ในการอบรมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในโรงเรียน มีดังนี้

1. สอนให้นักเรียนพิจารณาหรือศึกษาตนเอง ว่ามีจุดเด่น หรือความสามารถพิเศษ อะไรบ้าง

2. ตั้งวัตถุประสงค์ในการทำงาน โดยคำนึงถึงความสามารถของตน

3. รู้จักการใช้ความเสี่ยงในความสำเร็จปานกลาง คือ ไม่สูงเกินไป และต่ำเกินไป หรือไม่ง่ายไม่ยากเกินไป

4. รู้จักวางแผนที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ

5. รู้จักประเมินผลงานที่ทำ และใช้ข้อมูลผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
 ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 226-231) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญในการเรียนการสอน ที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต โดยครูมีหน้าที่จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. เพิ่มความต้องการและลดความกลัวการล้มเหลว ซึ่งจำเป็นที่ครูจะต้องจัดประสบการณ์ให้นักเรียนประสบความสำเร็จซ้ำ ๆ ติดต่อกันเป็นเวลานาน

2. ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนที่เรียนไม่ยากจนเกินไป ทำให้นักเรียนรู้สึกว่ามีโอกาสสำเร็จได้ โดยครูใช้วิธีแบ่งงานหรือบทเรียนเป็นออกตอน ๆ หรือเป็นหน่วย และให้ฝึกทำทีละหน่วย เมื่อสำเร็จขั้นตอนหนึ่งแล้ว จึงฝึกขั้นต่อไป นักเรียนจะไม่เกิดความรู้สึกว่างานยากหรือซับซ้อน และครูควรจะคอยดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและชี้แนะช่องทางที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานได้สำเร็จลุล่วง

3. ชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นว่า ในสังคมมีบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งธรรมชาติของบุคคลเรานั้นมักชอบการเลียนแบบ มีความพยายามและไม่ต้องการด้อยกว่าคนอื่น ดังนั้น ถ้านักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีเป็นแบบยึดถือ ก็จะเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4. แสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า สังคมเราต้องการคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การที่จะมีคุณลักษณะเช่นนี้ จะต้องสร้างนิสัยที่ดีในการเรียนและการทำงาน การรู้จักจุดบกพร่อง ในการทำงานของตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามารถในการพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ และพฤติกรรมให้เป็นบุคคลที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมก็จะพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

5. พยายามควบคุมความอ่อนแอและทอดอ ย อันเป็นอุปสรรคสำคัญของความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้ ครูจะต้องสร้างบรรยากาศการเรียนให้รู้สึกอบอุ่น เป็นมิตร ไม่เคร่งเครียดและวิตกกังวลจนเกินไป

พรณี ชูทัยเจนจิต (2545 : 294) กล่าวว่า วิธีหนึ่งที่ครูจะสามารถช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น คือการพยายามกระตุ้น การให้กำลังใจนักเรียนให้รู้สึกว่าจะสามารถทำงานนั้น ๆ ได้สำเร็จ การให้งานที่นักเรียนสามารถทำได้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด อย่านักเรียนเกิดความรู้สึกว่าถูกบีบบังคับ ถูกกดดัน เพราะถ้าเป็นเช่นดังกล่าวนักเรียนจะมีแนวโน้ม ที่จะหลีกเลี่ยง

งาน เกิดความรู้สึกกลัวการล้มเหลว มีความรู้สึกว้าไปแล้วไม่บังเกิดความสำเร็จและในการให้ งานนักเรียนทุกครั้งควรให้นักเรียนรู้ผลการทำงานโดยการให้ข้อสังเกต จะเป็นแรงจูงใจในการ ทำงานเป็นอย่างดี ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจ ช่วยตัดสินใจได้ว่าการกระทำนั้น ๆ ให้ผลดี ขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ ในครั้งต่อไปควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร

นัยนา จันตะเสน (2547 : 29) สรุปการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. การแนะนำให้รู้จักการตั้งเป้าหมายในสภาพที่เป็นจริง
2. การกระตุ้นและให้กำลังใจ
3. การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้ตัดสินใจว่าการกระทำนั้น ๆ ให้ผลดีขึ้น

กว่าเดิมหรือไม่ และรู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไป จากวิธีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่กล่าวข้างต้น สรุปว่า ครูมีบทบาท สำคัญในการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยครูต้องจัด บรรยากาศของห้องเรียนให้ทำหายความอยากรู้อยากเห็น การแนะนำให้นักเรียนรู้จักตั้งเป้าหมายใน สภาพที่เป็นจริง การให้งานที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ภายในเวลาที่กำหนด การกระตุ้นและให้ กำลังใจ พยายามให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน

4. การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน

ความหมายของการใช้เวลาที่ใช้ศึกษาทบทวนเพิ่มเติม

กอบชัย โภธินาแคะ (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 38) กล่าวว่าไว้ว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง เวลาเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่นักเรียนใช้ในการทบทวนหา ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเนื้อหาวิชาภาษาไทยกับครู อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญ พิเศษ นอกเหนือจากเวลาเรียนตามปกติ การเรียนพิเศษและการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วย

สุชาติ หอมจันทร์ (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 39) กล่าวว่าไว้ว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนใช้ในการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ เพิ่มเติม นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ เช่น การเรียนพิเศษหรือศึกษาเพิ่มเติมที่บ้าน

วิภา มิ่งเมือง (2549 : 9) กล่าวว่าไว้ว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง จำนวนชั่วโมง ที่นักเรียนใช้ในการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ได้แก่ การเรียน พิเศษหรือการอ่านหนังสือเอง การค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม

มณิภา เรือสินชัยวานิช (2551 : 8) กล่าวว่าไว้ว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง ความรู้ที่นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

จากความหมายของเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนใช้ในการศึกษาวิชาอื่นๆ เรือดำรา

เรียนเพิ่มเติม นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ได้แก่ การเรียนพิเศษหรือการอ่านหนังสือ การค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม

บุญรุ่งธานา (Boonrungrutana, 1978 : 23) กล่าวว่าไว้ว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเวลาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนหรือใช้ในการทำงานต่างๆ อย่างจริงจัง ยิ่งผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนรู้มากเท่าใดก็ยิ่งเรียนได้มากขึ้น นั่นคือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในทางตรงข้าม ถ้าผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนน้อยก็จะเรียนได้น้อย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำ

บลูม (Bloom, 1976 : 95) กล่าวว่าไว้ว่าเวลาที่ใช้ในการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการเรียนระหว่างนักเรียน ระหว่างชั้น และแม้กระทั่งระหว่างชาติ และสามารถจะเปลี่ยนเวลาให้ใช้มากขึ้นหรือน้อยลงได้โดยใช้กระบวนการทางการสอน

มนู ดอนมอญ (2540 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 40) กล่าวว่าไว้ว่า การเรียนเสริมเป็นการเพิ่มทักษะ และความรู้ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนที่เรียนเสริมมีความรู้มากขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวข้องกับเวลาในการศึกษาเพิ่มเติมที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนเสริมหรือการใช้เวลาในการศึกษาเพิ่มเติม เป็นการเพิ่มทักษะ และความรู้ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนให้กับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนที่เรียนเสริมมีความรู้มากขึ้น

การวัดเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม

กรวิภา สวนบุรี (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 41) ได้วัดเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้แบบสำรวจเวลาที่ใช้ในการเรียนเสริมของนักเรียน เป็นแบบสำรวจที่ให้นักเรียนตอบว่า นักเรียนใช้เวลาเรียนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์

วัชรา จรูญผล (2549 : 67) ได้วัดเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้แบบสอบถามเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของงานวิจัยของ ย้ง และคณะ (Yong et al., 1996 : 272-278) มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ

วิภา มิ่งเมือง (2549 : 75) ได้วัดเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้แบบวัดเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม เป็นแบบสำรวจเวลาที่ใช้นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ศึกษาหาความรู้

มณิกา เรื่องสินชัยวานิช (2551 : 82) ได้วัดเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้แบบสำรวจเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม เป็นแบบสำรวจที่ให้นักเรียนตอบว่า นักเรียนใช้เวลาเรียนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ให้คะแนน ผู้ซึ่งไม่ได้เรียนเสริมได้คะแนนเป็น 0

คะแนน ผู้ซึ่งเรียนได้คะแนนตามที่นักเรียนตอบในแบบสำรวจ เช่น เรียนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ได้ 3 คะแนน

จากการวัดเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ศึกษาทบทวนเพิ่มเติม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาทบทวนเพิ่มเติม สามารถวัดได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจเวลา เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม

เรย์โนลด์ และวอลเบิร์ก (Raynolds and Walberg, 1991 : 97-107) ได้ศึกษารูปแบบโครงสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการเรียนเดิม กลุ่มเพื่อน บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอน เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม และสื่อนอกชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในสหรัฐอเมริกา จำนวน 3,116 คน ปรากฏว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติมเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับ ซิงค์ และคณะ (Singh et al., 2002 : 323) ได้ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจ ความสนใจ และข้อผูกพันทางวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 3,227 คน ตัวแปรที่ศึกษา ผลการศึกษา พบว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งวิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับ ทศณรงค์ จารุเมธีชน (2548 : 230-231) ที่พบว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สอดคล้องกับมณีนภา เรืองสินชัยวานิช (2551 : 105-106); วิภา มิ่งเมือง (2549 : 100-102) และสุชาติ หอมจันทร์ (2546 : 93-95) ที่พบว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติมมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าเวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. ความตั้งใจเรียน

ความหมายของความตั้งใจเรียน

สุวิมล อุดรรัตน์ไพโร (2536 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 42) ความตั้งใจเรียน คือ แรงผลักดันให้ผู้เรียนพยายามประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านการเรียน เพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ ความรู้ ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศรีนวล วรรณสุธี (2536 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 42) ได้ให้ความหมายของความตั้งใจเรียนว่า คือ ความจดจ่อของจิตใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความตั้งใจเรียนจะทำ

ให้บุคคลมีสมาธิ การศึกษาวิชาใดก็ตาม ถ้าวิชาที่เรียนตรงกับความสนใจของผู้เรียนแล้วจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนจะสูงขึ้นกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ไม่มีความตั้งใจเรียน

กรวิภา สวนบุรี (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 43) กล่าวว่าไว้ว่า ความตั้งใจเรียน หมายถึง ความเอาใจใส่ต่อการเรียน สนใจวิชาเรียนอย่างตั้งใจมีสมาธิในการเรียน หมั่นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

นวรรตน์ ประทุมตา (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 43) กล่าวว่าไว้ว่า ความตั้งใจเรียน หมายถึง ความเอาใจใส่ต่อการเรียน สนใจที่จะเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์อย่างใจจดใจจ่อ มีสมาธิในการเรียน

วิภา มิ่งเมือง (2549 : 8) กล่าวว่าไว้ว่า ความตั้งใจเรียน หมายถึง ความเอาใจใส่ต่อการเรียน ความสนใจในวิชาที่เรียน มีใจจดจ่อต่อวิชาที่เรียน มีสมาธิในการเรียน หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าในการเรียนอยู่เสมอ

จากความหมายเกี่ยวกับความตั้งใจเรียนที่นักการศึกษากล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความตั้งใจเรียน หมายถึง ความเอาใจใส่ต่อการเรียน สนใจ มีสมาธิในสิ่งที่เรียน และหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียน

ทฤษฎีแรงจูงใจ ฮิลการ์ด (Hilgard, 1983 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 44) ได้จำแนกแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจที่จะมีชีวิตอยู่ (Survival Motives)
2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives)
3. แรงจูงใจความสัมพันธ์ส่วนตัว (Ego-intergrative Motives) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

อนาสตาเซีย (Anastasi, 1970 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 44) กล่าวว่าไว้ว่า ความตั้งใจเรียนหรือ ความเอาใจใส่ทางการศึกษาของนักศึกษานั้น นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุวิมล อุดลรัตน์ไพโร (2536 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 44) กล่าวว่าไว้ว่า ความตั้งใจเรียนยังเป็นพลังอย่างหนึ่งที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล และผลักดันให้ประกอบกิจกรรมต่างๆ อย่างจริงจัง ปริมาณของความผลักดันนี้ มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จแห่งกิจกรรมของบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่มีความตั้งใจมากจะมีผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูง ตรงข้ามกับบุคคลที่มีความตั้งใจน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ในการทำงานต่ำ

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่มีความตั้งใจเรียนมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หากผู้เรียนที่มีความตั้งใจน้อยก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การวัดความตั้งใจเรียน

กรวิภา สวนบุรี (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 44) ได้สร้างแบบวัดความตั้งใจเรียน เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ ใช้จริง 15 ข้อ สอดคล้องกับ วิภา มิ่งเมือง (2549 : 69-70) ที่สร้างแบบวัดความตั้งใจเรียนเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

นวรรตน์ ประทุมตา (2549 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 44) สร้างแบบวัดความตั้งใจเรียน เป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใช้จริงจำนวน 15 ข้อ

จากการได้ศึกษาการสร้างแบบวัดความตั้งใจเรียน ส่วนใหญ่จะสร้างแบบวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6. อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง

บุญชม ศรีสะอาด (2524 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 28) กล่าวว่า iva มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทุกพฤติกรรมเป็นตัวสำคัญ ในการกำหนดสติปัญญา การปรับตัวและความสำเร็จในชีวิตมนุษย์

ปนัดดา โชติการณ์ (2544 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 28) กล่าวว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ภาพของตนเองที่เกิดจากความรู้สึก เจตคติ การรับรู้ การตีความเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะความสามารถและคุณค่าของตนเอง

เฮร์ลอค (Hurlock, 1967 อ้างถึงใน อรทัย จันใจ, 2553 : 26) อธิบายว่า แบบแผนของบุคลิกภาพประกอบไปด้วยลักษณะนิสัยต่างๆ หลายลักษณะ โดยมีอัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองทำหน้าที่ประสานลักษณะเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นระบบแบบแผนดังกล่าว อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนอีกด้วย เพราะคนย่อมประพฤติหรือปฏิบัติตนไปในแนวทางที่เกี่ยวกับตนเองเป็นความรู้สึกตอบสนองต่อตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านค่านิยมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ คือ ความรู้สึกต่อตนเองด้านสติปัญญานิสัยการเรียน แรงจูงใจ ทักษะในการอ่าน แรงกดดันจากทางบ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถและการเลือกอาชีพ

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น และความสามารถในการคบเพื่อน

3. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ คือ ความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความถนัดของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียด และความเบื่อหน่าย

สรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความเชื่อที่มีต่อตนเอง นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์สูงก็จะมี ความมั่นใจ และไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

โรเจอร์ (Rogers, 1978 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 29) ได้แบ่งมโนภาพเกี่ยวกับตนเองซึ่งแบ่งตามความรู้สึกตามสมองต่อตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิัยการเรียน แรงจูงใจ ทักษะในการอ่าน แรงกดดันจากบ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถ การเลือกอาชีพ

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น และความสามารถในการคบคน

3. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ คือ ความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย

โคมส์ และสติก (Comb and Snygg, 1959 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 28) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นความคิดและการรับรู้ในความสามารถของบุคคลและทุกๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเอง โดยมีความเชื่อว่าบุคคลพยายามที่จะไปสู่ความสำเร็จในการปรับอัตมโนทัศน์ จึงมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลจะปฏิเสธหรือบิดเบือนการรับรู้ที่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์ แต่จะเลือกรับรู้ และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เท่านั้น

การวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

มาช และสมิท (Marsh and Smish, 1982 อ้างถึงใน คุษฎี โยเหลา, ม.ป.ป.) พบว่า เครื่องมือวัดมโนภาพเกี่ยวกับคนส่วนใหญ่มักกล่าวอ้างว่าวัดมโนภาพแห่งตนในหลายมิติ แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วกลับพบว่า มีองค์ประกอบหลักเพียงองค์ประกอบเดียวและจากการสังเคราะห์งานวิจัยแบบเมตต้าของแฮนฟอร์ด และแฮทไท ในปี 1982 พบว่า มโนภาพแห่งตนแบบที่มีองค์ประกอบเดียวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2540 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 29) กล่าวไว้ว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งสภาพของการวัดด้านจิตพิสัย วิธีวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัยแยกเป็น ดังนี้

1. การวัดโดยอาศัยการสังเกต

1.1 การวัดโดยอาศัยการสังเกตตามแบบตรวจสอบรายการ (Chedklist) ผู้วัดทำการสังเกตว่า นักเรียนมีพฤติกรรมตามรายการต่างๆ หรือไม่

1.2 การวัดโดยอาศัยการสังเกตคุณภาพตามแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) เป็นการวัดที่ละเอียดมากขึ้น ผู้ประเมินต้องพิจารณาถึงระดับคุณภาพของแต่ละรายการด้วย

2. การวัดโดยใช้ข้อสนเทศจากนักเรียน

2.1 นักเรียนวัดผลตนเองอาจใช้เครื่องมือหลายประเภท เช่น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) และแบบสอบถามปลายเปิด (Semantic differential) เป็นต้น

2.2 แบบให้สร้างจินตนาการ ให้นักเรียนดูภาพแล้วบรรยาย หรือเขียนแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่ยกมา (เช่น ถ้านักเรียนมีเงิน 20 ล้านบาท จะทำอะไรบ้าง)

2.3 แบบวัดโดยใช้สถานการณ์ นิยมใช้แบบเลือกตอบ

กอบชัย โภธินาแคะ (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 30) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบวัดอ้อม โนทัศน์เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 ข้อ

จากการวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเองสามารถวัดได้หลายวิธี เช่น ผู้วัดสังเกตพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนวัดตนเองโดยใช้เครื่องมือหลายประเภท เช่น แบบตรวจสอบรายการมาตรวัดแบบประมาณค่าแบบสอบถามปลายเปิด เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

กฤษฎา ศรีพานิชย์ (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 30) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า อ้อมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรวิภา สนวนบุรี (2546 อ้างถึงใน คุษฎี โยเหลา, ม.ป.ป.) ได้พัฒนารูปแบบผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. ความถนัดทางการเรียน

ความหมายของความถนัดทางการเรียน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 32) ให้ความหมายว่า ความถนัด หมายถึง ความสามารถที่บุคคลได้รับประสบการณ์ฝึกฝนตนเองและมีการสั่งสมไว้จนเกิดเป็นทักษะพิเศษเด่นด้านในด้านหนึ่ง พร้อมทั้งจะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้อย่างดี

ศิริชัย กาญจนวาที (2544 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 49) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในอนาคต

วาทัญญ บัวทอง (2548 อ้างถึงใน พิมพ์ประกษา อรัญมิตร, 2552 : 49) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียน หมายถึง ความสามารถที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์การฝึกฝนตนเอง และมีการสั่งสมไว้มาก จนเกิดเป็นทักษะพิเศษเด่นชัดในด้านใดด้านหนึ่ง พร้อมทั้งจะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้เป็นอย่างดี

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความถนัดทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางสมองที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ การฝึกฝนตนเอง และมีการสั่งสมไว้มากจนเกิดเป็นทักษะพิเศษเด่นชัดในด้านใดด้านหนึ่ง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2540 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 33) กล่าวว่า มีทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของความสามารถทางสมอง หรือความถนัดอยู่หลายทฤษฎี เฉพาะทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่

1. ทฤษฎีตัวประกอบเดียว (The Uni-Factor Theory) ของบีเนท์ และซิมอน (Binet and Simon, 1950 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 33) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า โครงสร้างของเขาวัวปัญญาเป็นลักษณะอันหนึ่งอันเดียว ไม่แบ่งแยกออกเป็นส่วนย่อยคล้ายกับความสามารถทั่วไป การวัดเขาวัวปัญญาจึงวัดออกมาเป็นค่าเดียว เรียกว่า IQ (Intelligence Quotient) แล้วแปลความหมายของค่า IQ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่จัดทำไว้ หรือแปลความตามพื้นที่ภายใต้โค้งปกติ (กรณี IQ เบี่ยงเบน)

2. ทฤษฎีสองตัวประกอบ (The Two-Factor Theory) ของสเปียร์แมน (Charles Spearman, 1927 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 34) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า กิจกรรมทางสติปัญญาทั้งหลาย จะต้องใช้ความสามารถทั่วไปเรียกว่า ตัวประกอบทั่วไป (General Factor หรือ G-Factor) รวมกับความสามารถเฉพาะอย่างทีเรียกว่า ตัวประกอบเฉพาะ (Specific Factor หรือ S-Factor) ซึ่งมีหลายตัว แต่ละตัวใช้เฉพาะในกิจกรรมหนึ่งๆ

3. ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (The Multiple Factor Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าความสามารถทางสมองของมนุษย์ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ผู้นำคนสำคัญในทฤษฎีนี้คือ เฮอร์สโตน (Thurstone) และ กิลฟอร์ด (Guilfoed) ทฤษฎีของเฮอร์สโตน ใช้แบบทดสอบจำนวน 56 ฉบับ ไปทดสอบกับนักเรียนหลายร้อยคนแล้วนำเอาผลการสอนนั้นมาวิเคราะห์หาตัวประกอบ (Factor Analysis) และสรุปผลความสามารถหรือสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองของมนุษย์ที่สำคัญและเด่นชัดมี 7 ประการ คือ

3.1 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางภาษา (Verbal Comprehension หรือ V-Factor) เป็นความสามารถทางการเข้าใจคำศัพท์ ข้อความ บทกวี เรื่องราวต่างๆ ที่อ่าน ความมีเหตุผลทางภาษาและการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

3.2 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางตัวเลข (Number หรือ N-factor) เป็นความสามารถในการคิดคำนวณตัวเลขด้วยวิธีการทางเลขคณิตได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

3.3 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางเหตุผล (Reasoning หรือ R-Factor) เป็นความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลทั้งแบบอุปนุมาณ (Inductive) แบบอุปมาน (Deductive) และเหตุผลทั่วไป

3.4 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางมิติสัมพันธ์ (Spatial หรือ S-Factor) เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุหรือรูปภาพในมิติต่างๆ ประกอบกัน ซึ่งอาจเป็นมิติที่คงที่หรือความสัมพันธ์ทางเรขาคณิตและอาจเป็นมิติที่เคลื่อนที่ เช่น เปลี่ยนตำแหน่งหมุนภาพ เป็นต้น

3.5 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางความจำ (Memory หรือ M-Factor) เป็นความสามารถในการจำสัญลักษณ์ เรื่องราว สิ่งของต่างๆ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจเป็นทั้งจำในสิ่งที่ไม่มีความหมายหรือมีความหมายเกี่ยวกับตนเองหรือส่วนรวมก็ได้

3.6 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางความไวต่อการรับรู้ (Perceptual หรือ P-Factor) เป็นความสามารถในการเห็นว่า รายละเอียดของสิ่งที่มองเห็น ได้อย่างรวดเร็ว เห็นความคล้ายคลึง ความแตกต่างอย่างรวดเร็วและแม่นยำ

3.7 ความสามารถหรือสมรรถภาพทางการใช้คำได้อย่างคล่องแคล่ว (Word Fluency หรือ W-Factor) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง สามารถใช้คำได้อย่างมากมายและมีทักษะ

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถหรือสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองของมนุษย์ที่สำคัญและเด่นชัดมี 7 ประการ ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความถนัดด้านภาษาเป็นการวัดความเข้าใจคำศัพท์ ข้อความ หรือเรื่องราวต่างๆ ในด้านภาษา และการเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม (2) ความถนัดด้านจำนวน เป็นการวัดความเข้าใจการคิดคำนวณด้วยวิธีการคณิตศาสตร์พื้นฐานเบื้องต้น อย่างถูกต้องและแม่นยำ (3) ความถนัดด้านเหตุผล เป็นการวัดความเข้าใจการคิดอย่างมีเหตุผลอาจเป็นทั้งการคิด แบบอนุमान อุปมาน หรือเหตุผลต่างๆ ไป

3. การวัดความถนัดทางการเรียน

บิงแฮม (Bingham, 1937 : 1-17) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดความถนัดทำให้ทราบถึงความสามารถอันเป็นผลมาจากกรรมพันธุ์ผสมกับประสบการณ์และการฝึกหัดต่างๆ ในอดีต ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ในปัจจุบันของบุคคล เพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

เฟอสต์ (Furst, 1954 : 215-218) ที่กล่าวว่า สมรรถภาพทางสมองสามารถกำหนดได้โดยธรรมชาติและประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่เด็กมีอยู่ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สมรรถภาพทางสมองเป็นส่วนประกอบอันจำเป็นต่อการเรียนการสอน เพราะเป็นปัจจัยในการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้

อนาสตาซี (Anastasi, 1976 : 9-16) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดเชาว์ปัญญาหรือวัดความถนัดของบุคคลมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มจากการทดสอบเชาว์ปัญญาเพื่อใช้คัดเลือกทหารในสงครามโลกครั้งที่ 1 จากนั้น จึงมีการสร้างแบบทดสอบความถนัดเพื่อนมาใช้สอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานและศึกษาต่อ เพื่อให้ได้บุคคลเข้าทำงานตรงตามความสามารถของตน

บุญชม ศรีสะอาด (2540 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนน โปธิ์, 2554 : 35) กล่าวว่าไว้ว่า วิธีการวัดความสามารถทางสมองหรือเชาว์ปัญญา (Intelligence) ของบุคคลในวัยต่าง มีเครื่องมือหลายแบบที่ใช้ทดสอบเชาว์ปัญญาและความถนัด ซึ่งอาจแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบความถนัดทั่วไปรายบุคคล (Individually Administered Test of General Aptitude) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทำนายผลสำเร็จทางการเรียน และใช้ทางคลินิกของนักจิตวิทยา

2. แบบทดสอบความถนัดทั่วไปกลุ่ม (Group Tests of General Aptitude) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทำนายผลสำเร็จทางการเรียน โรงเรียนและสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา ใช้แบบทดสอบประเภทนี้กว้างขวางกว่าแบบทดสอบรายบุคคล

3. แบบทดสอบวัดความถนัดพหุคูณ (Multiple aptitude Battery) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพทางสมองหลายชนิด แต่ละชนิดมีคะแนนเอกเฉพาะด้าน สามารถจัดทำเกณฑ์ปกติของแต่ละฉบับ และหาความเที่ยงตรงของแต่ละฉบับกับผลการเรียนแต่ละด้าน

4. แบบทดสอบความถนัดพิเศษ (Special Aptitude Tests) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกทางอาชีพและการศึกษา เช่น แบบทดสอบความถนัดทางดนตรีของซีชอร์ (Seashore Measure of Musical Talents) เป็นต้น

จากการวัดความถนัดทางการเรียนที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า การวัดความถนัดทางการเรียนเป็นการวัดความสามารถทางสมองของผู้เรียน ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดความถนัดทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียน

นิพนธ์ สีนพูน (2545 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 36) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุดคือ ความรู้พื้นฐานเดิม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.699 และความถนัดทางการเรียนด้านภาษา ความถนัดด้านจำนวน ความถนัดด้านเหตุผล ความถนัดด้านมิติสัมพันธ์ ความถนัดทางการเรียนด้านความจำ ความถนัดด้านการรับรู้

กรวิภา สวนบุรี (2546 อ้างถึงใน สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554 : 36) พบว่า ความถนัดทางการเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับกอบชัย โพธินาแคะ (2546 : 82-84) ที่พบว่า ความถนัดทางภาษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน

1. ประสบการณ์ในการสอน

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากย่อมรู้ถึงแนวทาง ขั้นตอน และการแก้ปัญหาในการสอนเป็นอย่างดี รู้ถึงธรรมชาติของผู้เรียนในแ่งมุมต่าง ๆ สามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการจดจำ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์

เทพโกศล มูลไชยสง (2532 อ้างถึงใน ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ 2552 : 41) ได้ศึกษาสมการที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตการศึกษา 10 พบว่า ประสิทธิภาพในการสอนของครู เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทัศนีย์ จระมาศ (2536 อ้างถึงใน ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ 2552 : 42) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ประสิทธิภาพในการสอนของครู

รัชนก บุญปุ (2542 อ้างถึงใน ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ 2552 : 42) กล่าวว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูต้องมีความสามารถในหลักวิชาและมีทักษะในการสอน ดังนั้นประสิทธิภาพในการสอนจึงมีความสำคัญและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพในการสอนเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. คุณภาพการสอน

ความหมายคุณภาพการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2540 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 54) ให้ความหมายคุณภาพการสอนของครูไว้ว่า หมายถึง การสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ มีความรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คำแนะเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน เป็นต้น

วัชรา จรูญผล (2549 : 10) กล่าวว่า คุณภาพการสอน หมายถึง ความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณภาพการสอน หมายถึง พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และการซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน

องค์ประกอบของคุณภาพการสอน

พระธรรมปิฎก (2540 : 53) กล่าวว่า คุณภาพการสอนหรือพฤติกรรมการสอนของครู เมื่อพิจารณาตามหลักธรรม ควรประกอบด้วยองค์คุณกัลยาณมิตรหรือกัลยาณมิตร 7 ประการ คือ

1. ปิโย น่ารัก คือ เข้าใจถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนมเป็นกันเอง ชวนใจผู้เรียน ให้อยากเข้าไปปรึกษาได้ถาม
2. ครู น่าเคารพ คือ มีความประพฤติสมควรแก่ฐานะ ทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย
3. ภาวนีโย น่าเจริญใจ คือ มีความรู้จริงและเป็นผู้ฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นที่นายกอง ควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอ่อย่างและรำลึกถึงความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ
4. วัตตา รู้จักพูดให้ได้เหตุผล คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนเป็นที่ปรึกษาได้
5. วจบโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา ชักถาม แม้ถูกจิกตลอดจนคำกล่าววาทะ และคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ไม่เบื่อหน่าย ไม่เสียอารมณ์
6. ลีลชิ่ง ให้เข้าใจได้และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป คัมภีร์รัฐจะ กะถัง กัตตา คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยาก

7. โน จัญฐาน นิโยชะเย คือ ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสียหรือเรื่องเหลวไหล
พัฒนา จันตรา (2542 : 6) กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนของครูที่มีคุณภาพ 8 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอน
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านการปฏิบัติการสอน
4. ด้านการใช้สื่อการสอน
5. ด้านแรงจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน
6. ด้านการควบคุมวินัยและบรรยากาศชั้นเรียน
7. ด้านการมอบหมายงาน
8. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ทิสนา เขมมณี (2542 : 23-25) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน
 - 1.1 วิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย
 - 1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

- 1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ให้ชัดเจน
- 1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน
- 1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลักชิปปา

หรืออื่น ๆ

- 1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

- 1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน
 - 1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
 - 1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือ
- โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

- 1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น อาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะ เก้าอี้ในลักษณะใหม่

2. การสอน

- 2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
- 2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้

เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เป็นจริงโดย

- 2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
- 2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
- 2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่

เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

- 2.3.5 ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
- 2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
- 2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม
- 2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูล

เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและข้อเสนอตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงาน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

3. บรรยากาศในชั้นเรียน

ความหมายบรรยากาศในชั้นเรียน

กูด (Good, 1973 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 51) กล่าวถึง ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียนว่า หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ซึ่งไม่ใช่ เพียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงระดับอารมณ์และความรู้สึกด้วย

ลาเรนซ์ (Lawrenz, 1976 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 51) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมวิทยา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2544 : 43) ให้คำจำกัดความของบรรยากาศ ในชั้นเรียนว่าเป็นบริเวณสี่เหลี่ยมของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนและครูทำงานและมีปฏิสัมพันธ์กัน รวมถึงเครื่องอำนวยความสะดวกทางกายภาพ

ปวีณรัตน์ มณีวรรณ (2548 : 52) กล่าวว่า บรรยากาศทางการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนเกิดขึ้น ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเหมาะสมของห้องเรียน และบรรยากาศทางสังคมจิตวิทยา ได้แก่ บุคลิกภาพของครูผู้สอน ความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

วัชรา จรูญผล (2549 : 43) สรุปว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง ครูแสดงออกถึงความสนใจต่อนักเรียน นักเรียนมีความเป็นมิตรต่อกัน ในชั้นเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนมีจุดประสงค์เพื่อการเรียนรู้ นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการเรียน นักเรียนมีระเบียบวินัย มีการทำงานหรือทำกิจกรรมอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ความสะอาด ระเบียบเรียบร้อย และความสวยงามของห้องเรียน บรรยากาศทางจิตใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากครู การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนมีระเบียบวินัย มีการทำงานหรือทำกิจกรรมอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ

บรรยากาศในชั้นเรียนกับการเรียนรู้

บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ได้มี ผู้กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 48-52) ได้อธิบายถึงบรรยากาศการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจ สรุปได้ ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ หรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียน มีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติที่ดีของผู้เรียน ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศ ทางกายภาพเหมาะสม ควรเป็นดังนี้

1.1 ห้องเรียนมีสีสันทันตาและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนไหวได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ

1.5 ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง และให้เหมาะสมต่อการสอนวิธีต่าง ๆ เช่น วิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย วิธีการแสดงละคร เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตใจ หรือบรรยากาศทางจิตวิทยา เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน ดังนี้

2.1 บรรยากาศด้านความคุ้นเคย หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ประกอบด้วย

2.1.1 บุคลิกภาพของครูผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพ

2.1.2 พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ซักถามโต้แย้ง

2.1.3 พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดอย่างเต็มใจ ผู้เรียนกับผู้สอนคุ้นเคยกัน และไว้วางใจกัน มีคำถาม ตอบคำถาม และโต้แย้งกับผู้สอนอย่างมีเหตุผลและถูกต้องตามกาลเทศะ

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและประสานความคิดร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนาน

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้นสนใจ ติดตามค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ของประเทศและโลก ทำให้การทำงานต้องอาศัยความพยายามในการค้นหา และทำให้สำเร็จ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศแข่งขันระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม เป็นต้น

2.4 บรรยากาศการยอมรับนับถือ คือบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้ และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด ทักษะที่แตกต่างกัน โดยยอมรับในคุณค่าของผู้เรียนแต่ละคน และนำคุณค่าหรือความสามารถที่แตกต่างมาประสานสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์

2.5 บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีความตรงเวลา ประพฤติปฏิบัติในห้องเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย ภาษา ท่าทาง มีความสุภาพ และเป็นผู้มีสัมมาคารวะ

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ชาญชัย จินสมาจาร (2544 : 46) กล่าวถึง บทบาทของครูในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. เป็นตัวอย่างในเจตคติและพฤติกรรมทางบวกและสร้างสรรค์ต่อเพื่อร่วมงานนักเรียน และผู้ปกครอง
2. ส่งเสริมความคิด หรือความร่วมมืออิสระตามความเหมาะสม
3. กระตุ้นนักเรียนให้เรียนรู้ และให้มาตรการในการเลือกแก่เขาในกระบวนการเรียนรู้
4. ประกันความสมดุลที่มีเหตุผลระหว่างผลสะท้อนกลับในทางบวกและทางลบ

5. หาโอกาสเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุน การยอมรับ มีคุณค่า ประสบความสำเร็จ มีความมั่นคงทางอารมณ์

สุรางค์ โค้วตระกูล (2545 : 421-421) กล่าวว่า ครูและนักเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งหน้าที่ของครูและนักเรียนมี ดังนี้

1. หน้าที่ของครู ครูจะต้องกระทำตนให้นักเรียนเคารพและเชื่อถือ เป็นที่พึ่งนักเรียน ไม่แสดงความเหลื่อมล้ำ มีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยใจเป็นกลาง ไม่มีอคติโดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีเจตคติทางบวกต่อชีวิต มีอารมณ์ขัน มีกัลยาณมิตร พร้อมทั้งจะช่วยเหลือนักเรียน

2. หน้าที่ของนักเรียน จะต้องตั้งใจเรียน พร้อมทั้งจะร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นผู้มีความรับผิดชอบในงาน มีน้ำใจช่วยเหลือนักเรียน และช่วยงานครู มีความเมตตาต่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่ของครูและนักเรียนต้องช่วยเหลือนกัน ทั้งในด้านบรรยากาศทางกายภาพและทางความรู้สึกของครูและนักเรียนที่มีต่อกัน

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

1. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ความหมายของความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ดีเบวอส (Debevoise อ้างถึงใน กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536 : 58) กล่าวถึงความหมายของผู้นำทางวิชาการว่า เป็นบุคคลสำคัญที่แสดงออกหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำ ในอันที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

กรีนฟิลด์ (Greenfield อ้างถึงใน Gary and Thomas, 1989 : 21) ให้ความหมายของผู้นำทางวิชาการว่า เป็นบุคคลที่กระทำอย่างตั้งใจโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาสภาพการทำงานให้เป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพสำหรับครู รวมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพต่อนักเรียน

นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์ (2545 : 11) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการหมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ โดยการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ และจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนำไปสู่การพัฒนากระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

สุพล วังสินธุ์ (2545 : 23) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นการกระทำของผู้บริหารในการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม และพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

ด้วยการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การวางแผนการศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การกระทำของผู้หน้าที่แสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนาด้านวิชาการ โดยการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ เสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งให้การสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

วินัย เกษมเศรษฐ (2533 : 36) ได้กล่าวถึงบทบาทของหัวหน้าสถานศึกษา ในฐานะผู้นำไว้ 4 ประการ คือ

1. ต้องเป็นผู้จัดรูปงาน
2. เป็นผู้สื่อความหมาย
3. เป็นผู้นำทางการศึกษา
4. เป็นผู้บังคับบัญชา

ดีเบวอส (Debevoise อ้างถึงใน กาญจนา ตระกูลบางคล้า, 2538 : 60) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความคิด หรือตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ
2. เป็นผู้บริหารและผู้นำของสถานศึกษา
3. มุ่งเน้นกิจกรรมด้านการเรียนการสอน และผลการปฏิบัติงานของครูในห้องเรียน

ห้องเรียน

ทรัสต์ตี้ (Trusty อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2543 : 62) กล่าวว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการควรมีบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้นำเอาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติได้ สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของสถานศึกษาและห้องเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นผลมาจากการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูได้นำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ ผู้บริหารปฏิบัติงานร่วมกับคณะครู ในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของสถานศึกษา ติดต่อสื่อสารกับคณะครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้าน

มาตรฐานทางวิชาการ ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน ให้การสนับสนุน ในกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเขาว์ปัญญาของนักเรียน ส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการพัฒนา วิชาชีพ เพื่อคุณภาพของสถานศึกษา

พรพจน์ ศรีคัน (2551 : 205) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า เป็นกิจกรรมของการ สร้างอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อก่อให้เกิดความพยายามในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์ ร่วมกัน กระบวนการของภาวะผู้นำขึ้นอยู่กับผู้นำ (Leader) ผู้ตาม (Follower) และสถานการณ์ (Situation) ดังนั้นจะเห็นว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน เพราะผู้นำเปรียบเสมือนผู้ถือบังเหียนม้า นำพาองค์กร เป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวอย่าง เป็นตัวแทน และเป็นจุดรวมพลังของบุคลากรในหน่วยงาน หรือองค์กร ความสามารถและคุณลักษณะของผู้นำมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคุณภาพของหน่วยงาน หรือโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ภาวะผู้นำ นั่นคือการใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ที่จะนำ โรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า บทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางการศึกษา ที่มุ่งส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี ความคาดหวังในตัวนักเรียนสูง มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีการให้คำปรึกษาแก่คณะ ครู ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาวิชาชีพ คำนึงถึงคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนด การกิจของสถานศึกษา การจัดการด้านการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู อย่างยุติธรรม

พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ดอลล์ (Doll อ้างถึงใน เสรี ลาขโรจน์, 2536 : 13) กล่าวว่า พฤติกรรมความเป็น ผู้นำที่จะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความรู้สึกไวต่อความต้องการหรืออารมณ์ของ สมาชิกของกลุ่ม ไม่มองผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น จะต้องมองเขาใน ในฐานะเป็นคนมีชีวิตจิตใจมีความคิดมีความต้องการส่วนตัวด้วย
2. จะต้องกระทำตนให้สมาชิกเห็นว่าเป็นผู้มีความกระตือรือร้น แจ่มใสสำเร็จ
3. กระทำตนให้ได้รับการยอมรับจากสมาชิกว่าเป็นสมาชิกของกลุ่ม ในที่นี้มีได้ หมายความว่า ผู้นำจะต้องเป็นสมาชิกธรรมดาของกลุ่มเท่านั้น แต่หมายรวมถึงพฤติกรรม ของผู้นำจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์เฉพาะของกลุ่ม มีความคิดไม่ต่างหรือไม่ห่างจากความคิดของกลุ่ม มากนัก

4. จะต้องเป็นผู้แสดงออกถึงความมีสติปัญญา เนื่องจากในสถานศึกษาต่างๆ คณะครูเป็นผู้มีปัญญา ดังนั้น ผู้นำต้องมีปัญญาด้วย โดยเฉพาะผู้นำทางการศึกษาคงจะต้องมีความรอบรู้ทางวิชาการเป็นอย่างดี และจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบ ถ้าหากผู้นำทางการศึกษามีได้แสดงบทบาทของตนอย่างเหมาะสม ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาก็จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2549 : 117) ได้สรุปว่าผู้บริหารควรมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการดังนี้ การเพิ่มความตระหนักในการปรับปรุงสถานศึกษาและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงสถานศึกษา การให้แรงจูงใจและให้รางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานด้านวิชาการ การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้น่าอยู่ เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย การตรวจสอบ การปฏิบัติงานของครู และการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985 : 221-224) ได้เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การจัดการด้านการเรียนการสอน และองค์ประกอบที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (defining the school mission) การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาเป็นการกำหนดกรอบ ขอบเขตของงานที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และสร้างความเข้าใจในภารกิจ ดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ

1.1 การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา (framing school goals) การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษานั้นจะต้องมีความชัดเจน เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ทีมงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ นอกจากนี้เป้าหมายของสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (communication school goals) การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ทราบ โดยทั่วกันทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมคณะครู การชี้แจงในหนังสือคู่มือของสถานศึกษา และโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู เป็นต้น

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน (managing the instructional program) การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริม และสนับสนุนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.1 การนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอน (supervising and evaluation instruction) การนิเทศและการประเมินผลด้านการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าเป้าหมายของสถานศึกษา ได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของสถานศึกษากับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน ให้การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและให้ผลย้อนกลับกับครูทางด้าน การนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรมและให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอน ที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.2 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง การประสานงานกับครูในด้าน การนำหลักสูตร ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรของสถานศึกษา โดยจะต้อง สัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน และคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยตรง

2.3 การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารควรจะใช้ผลจากคะแนน ทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การประเมินหลักสูตร การประเมินด้านการสอน และการวัดผลความก้าวหน้า ตามเป้าหมายของสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการ ตรวจสอบอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา (promote school climate) บรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา จะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน (norm) และเจตคติของ บุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทาง วิชาการของสถานศึกษา ซึ่งจำแนกบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (protecting instructional time) เวลาที่ใช้ ในการสอนของครูในห้องเรียน มักจะสูญเสียไปกับการแนะนำกฎเกณฑ์กติกาในการเรียนให้กับ เด็กที่เรียนช้า รวมทั้งคำขอร้องต่าง ๆ จากฝ่ายสำนักงานของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยผลักดันให้เป็นนโยบายของ สถานศึกษา ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้ โดยการกำจัดสิ่งต่างๆ

ที่จะทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ ก็จะสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมีศักยภาพ และนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน (maintaining high visibility) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด จะเป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและครู ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบนี้ ผู้บริหารจะได้รับข้อมูลมากมายในด้านความต้องการของนักเรียนและครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้นักเรียนและครูทราบ ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับครูและนักเรียน ทั้งนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษา และยังทำให้เกิดเจตคติที่ดี รวมทั้งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้งของครูและนักเรียนอีกด้วย

3.3 การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (providing incentives for teachers) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครู นับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการที่จะทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น รางวัลที่ผู้บริหารมอบให้ครูสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูอาจารย์ อาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียว หากแต่อาจเป็นคำชมเชยทั้งโดยส่วนตัวหรือการให้สังคมยอมรับโดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ และการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น การจูงใจคนในการทำงาน ก็เพื่อต้องการให้ได้ผลงานที่ดีและสูงขึ้น องค์กรจะได้รับประโยชน์จากควมมีประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร เป้าหมายของการจูงใจ จึงต้องเน้นให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะทำได้จากการศึกษาของเมโย (Mayo) ที่เรียกว่า “hawthorne studies” ได้เน้นให้เห็นว่าผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน (non-moneytary) สามารถสร้างแรงจูงใจให้คนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารที่ต้องการให้องค์กรประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมของบุคคลและวิธีจูงใจ เพื่อสามารถชักจูงหรือผลักดันให้พฤติกรรมในการทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (promoting professional development) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้งการช่วยให้ครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ คนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ในสมัยหนึ่ง อาจกลายเป็นคนที่หย่อนความสามารถไปในอีกสมัยหนึ่งก็ได้ วิธีการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวก็โดย “การพัฒนาบุคลากร” เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่อยู่เสมอแม้ว่าวิทยาการและหน้าที่ความรับผิดชอบจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม

3.5 การพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการ (developing and enforcing academic standards) มาตรฐานทางวิชาการที่สูงและมีความชัดเจน จะเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุง การเรียนของนักเรียน และมาตรฐานที่สูงขึ้นนี้จะแสดงให้เห็นได้จากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น ของสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

3.6 การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (providing incentives for learning) การส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้รางวัลและการให้การ ยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการสูง หรือเมื่อนักเรียนมีการปรับปรุงผลการเรียนดีขึ้นอย่าง สม่าเสมอ ผู้บริหารต้องให้ออกาสนักเรียนในการที่จะเป็นที่ยอมรับของห้องเรียนและในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานระหว่างห้องเรียนและในสถานศึกษาในด้านการให้ รางวัล เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง

2. การจัดบรรยากาศโรงเรียน

บรรยากาศโรงเรียนเป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมหรือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในองค์กร และส่งผลโดยตรงถึง ความรู้สึกของบุคลากรในองค์กร ในโรงเรียนปัจจุบันบรรยากาศองค์กร ก็คือ บรรยากาศโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อบุคลากรทุกคนในโรงเรียน บรรยากาศโรงเรียนที่ดีทำให้การปฏิบัติงานของ บุคลากรบรรลุจุดหมายตามความต้องการ เสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ จะทำให้บุคลากรทุกคนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ภาคภูมิใจ และอบอุ่นใจ มีความรับรู้และรู้สึก ความเป็นเจ้าของอยากทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตรงกันข้ามถ้าหากบรรยากาศโรงเรียนไม่ดีจะ ทำให้บุคลากรเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น ห่างเหิน เฉยเมย ขาดขวัญกำลังใจไม่ยอม มาทำงาน ดังนั้น บรรยากาศโรงเรียน จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

ความหมายของบรรยากาศโรงเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ “บรรยากาศในโรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้
ปัญญา คงศรี (2548 : 53) อธิบายว่า บรรยากาศโรงเรียน หมายถึง ความเข้าใจ หรือ การรับรู้ที่บุคคลหนึ่งมีต่อองค์กรที่ทำงานอยู่ และความรู้สึกของเขาที่มีต่อองค์กรจะอยู่ในรูปมิติ ต่าง ๆ เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง การเปิดโอกาส โครงสร้าง การให้ผลตอบแทน ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น และการให้การสนับสนุน

ซาก็ สะมะแอ (2550 : 12) ให้ความหมายบรรยากาศองค์กรในโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ทำให้ครูในโรงเรียนเกิดความรู้สึกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมี อิทธิพลต่อการจูงใจและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

อัลวี จารงค์ (2551 : 18) กล่าวว่าไว้ว่า บรรยากาศองค์การในโรงเรียน หมายถึง สภาวะที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลต่อขวัญ กำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า บรรยากาศโรงเรียน หมายถึง ความเข้าใจหรือ การรับรู้ที่รับรู้ของสมาชิกในโรงเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมของการทำงานในองค์การที่ได้ปฏิบัติงาน อยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะเป็นแรงกดดันที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล และลักษณะ ต่าง ๆ เช่น โครงสร้างขององค์การ การปฏิสัมพันธ์ การให้ผลตอบแทน การสนับสนุนในองค์การ ความเป็นอิสระของสมาชิกในองค์การ พฤติกรรมการบริหารซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารและ บุคลากรที่ปฏิบัติงานร่วมกัน

ความสำคัญของบรรยากาศโรงเรียน

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องบรรยากาศ โรงเรียนไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

สเทียร์ (Steers, 1997; อ้างถึงใน ปัญญา คงศรี, 2548 : 54) กล่าวว่า บรรยากาศ โรงเรียนมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคือ

1. บรรยากาศโรงเรียนเป็นการรับรู้ของบุคลากรและกลุ่ม ซึ่งเป็นพฤติกรรม องค์การ ดังนั้น การกำหนดรูปแบบการบริหารองค์การจึงต้องพิจารณาถึงความต้องการของบุคลากร ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม
2. จากการที่บรรยากาศโรงเรียนแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้อง พิจารณาถึงเป้าหมายและความพยายามที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อ องค์การ และสอดคล้องกับเป้าหมายของบุคลากร โดยบรรยากาศแบบเน้นผลสำเร็จตามเป้าหมายของ องค์การ สอดคล้องกับแผนงานและเป้าหมาย
3. แม้ว่าบรรยากาศโรงเรียนจะมีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรม การขาดงานของ บุคลากรไม่สามารถคาดหวังว่า บรรยากาศโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร พร้อมกันนี้ นักวิชาการยังได้ให้ความสำคัญและกล่าวถึงบรรยากาศโรงเรียนทำให้เกิดผลดีต่อ บุคลากรในองค์การ

3.1 ความพึงพอใจในงาน (job satisfaction)

3.2 ผลการปฏิบัติงาน (job performance)

สมยศ นาวิการ (2525; อ้างถึงใน ปิยะพร เมืองใจ, 2548 : 25) ได้กล่าวว่า บรรยากาศ องค์การ โดยเฉพาะบรรยากาศโรงเรียนมีความสำคัญต่อผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ในองค์การ ดังนี้

1. บรรยากาศองค์การแบบหนึ่ง ทำให้ผลการปฏิบัติงานอย่างไรดีว่าบรรยากาศองค์การแบบอื่น ๆ
2. ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในองค์การ หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนงานภายในองค์การ
3. ผู้บริหารระดับรองยอมรับว่าเป็นแบบของการบริหารที่ถูกต้อง ควรจะปฏิบัติตาม
4. ความเหมาะสมระหว่างบุคคลและองค์การ มีความสำคัญต่อการกำหนดผลการปฏิบัติงานและความพอใจของบุคลากรในองค์การ

สรุปได้ว่า บรรยากาศโรงเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการ การบริหารของผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ในองค์การ ดังนั้น การวิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานของบุคคล ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การจะไม่ถูกต้องสมบูรณ์ หากไม่พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในองค์การ ซึ่งมีส่วนกำหนดทัศนคติและพฤติกรรมการทำงานของบุคคลในโรงเรียน

องค์ประกอบของบรรยากาศโรงเรียน

องค์ประกอบที่จะนำมาใช้วัดถึงลักษณะของบรรยากาศโรงเรียน มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์การ เกี่ยวกับหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวัดถึงลักษณะบรรยากาศโรงเรียน ดังนี้

สมยศ นาวิการ และสุสติ สุมาคม (2540 อ้างถึงใน วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552 : 58-59) ได้แยกองค์ประกอบของบรรยากาศองค์การของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขนาดและ โครงสร้าง (Size and structure)
2. แบบของความเป็นผู้นำ (Leadership patterns)
3. ความซับซ้อนของระบบ (System complexity)
4. เป้าหมาย (Goal direction)
5. สายใยของการติดต่อสื่อสาร (Communication network)

ปัญญา คงศรี (2548 : 59) ได้ศึกษาบรรยากาศโรงเรียน พบว่า บรรยากาศที่ส่งเสริมความสำเร็จในการบริหารจัดการในโรงเรียน ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ผสมผสานกัน ดังนี้

1. เป้าหมาย (Goal)
2. โครงสร้าง (Structure)
3. รางวัล (Reward)
4. ขนาด (Size)
5. สถานที่ตั้งองค์การ (Geographic location)
6. การจัดสภาพทางกายภาพ (Physical setting)

7. ปทัสถาน (Norms)

8. การติดต่อสื่อสาร (Communications)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของบรรยากาศโรงเรียน มีส่วนที่เหมือนและคล้ายกัน แตกต่างกันออกไป ตามแนวคิดและความเชื่อขององค์กรแต่ละประเภทของแต่ละบุคคล ซึ่งบรรยากาศโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้ความสำเร็จในการบริหารจัดการ โรงเรียนแตกต่างกันด้วย

3. การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายใน

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศภายในไว้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนในลักษณะของกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศภายใน และผู้รับการนิเทศภายใน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2536 : 32) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการส่งเสริม แนะนำ ชี้แนะ ปรัชญาหรือ ประสานมอบหมายความรับผิดชอบ และปรับปรุงพัฒนาเพื่อคุณภาพของนักเรียน

วินัยพร ทองสุข (2545 : 55) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนร่วมมือกันที่จะจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ส่งเสริม ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน และช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ

จตุพร กำแก้ว (2547 : 23) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนและสนองตอบความต้องการของครู โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนในลักษณะของเครื่องมือการบริหารงานที่จะช่วยผู้นิเทศภายในและผู้รับการนิเทศภายใน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (อ้างถึงใน ชฎากรณ์ บรรณารักษ์, 2552 : 12) การนิเทศภายใน หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งในการบริหารที่จะช่วยให้การดำเนินงานในความรับผิดชอบต่าง ๆ ของผู้บริหารประสบความสำเร็จบรรลุมาตรฐาน

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร (2547 : 4) กล่าวว่าการนิเทศภายใน คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของเขา (ครูและนักเรียน) และสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สุริย์มาส สุขกสิ (2549 : 12) กล่าวว่า การดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา

วรรณพร สุขอนันต์ (2550 : 36) กล่าวว่า การนิเทศภายใน หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษา ในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอนและเนื้อหาการสอน ตลอดจนปรับปรุงการประเมินผลการสอน ให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุปคือ การนิเทศภายในเป็นกระบวนการส่งเสริม แนะนำ ประสานความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมอื่นบรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษาที่วางไว้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 สำหรับโรงเรียนต้นแบบที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา และให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศบังคับใช้ในปีการศึกษา 2553 ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายละเอียดที่สำคัญของหลักสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4-29)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า

ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. คณิตศาสตร์ การนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์
2. วิทยาศาสตร์ การนำความรู้ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์
3. ภาษาไทย ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชมการเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษาประจำชาติ
4. สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

5. ศิลปะ ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่มจินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะสุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการใช้เทคโนโลยี

7. ภาษาต่างประเทศ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

8. สุขศึกษาและพลศึกษา ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ พละนาถัยของตนเอง และผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อ สุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต

การจัดการเรียนรู้อ

การจัดการเรียนรู้อเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้อ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้อ จัดการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้อทั้ง 8 กลุ่มสาระเรียนรู้อ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้อ การจัดการเรียนรู้อเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้อสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้อและพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้อต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้อ การจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้อที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้อที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้อแบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้อจากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้อของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้อที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจ

ในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม ทิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับ

สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่ต้องการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด และหรือหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริพร เลิศนุวัฒน์ (2548 : 54) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพฯ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร มี 4 ปัจจัย คือ การเตรียมตัวสอบโดยการทบทวน การจบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนมาเรียนนอกระบบโรงเรียน จำนวนปีที่เรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสื่อแบบเรียนที่ใช้การเตรียมตัวชั้นเรียนสอบ โดยการทำข้อสอบเก่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวสอบ และระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือทบทวนต่อวัน ปัจจัยที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 1 ปัจจัยและระดับ 0.005 จำนวน 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับได้แก่ การเตรียมตัวสอบโดยการทบทวนระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวสอบ จำนวนปีที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือทบทวนต่อวัน และการจบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจัยทั้ง 5 มีอำนาจในการทำนายร่วมกันได้ประมาณร้อยละ 10

วัชรภรณ์ เกียรติบุญญาฤทธิ์ (2549 : 63) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ตัวแปรพหุระดับของความต้องการจำเป็นของนักเรียน และครูที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวน 25 โรงเรียน สรุปผลการวิจัยที่สำคัญได้ดังนี้ นักเรียนมีความต้องการจำเป็นในด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ด้านเวลาเรียน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากกว่าด้านอื่น ๆ

และครูคณิตศาสตร์มีความต้องการจำเป็นด้านการใช้สื่อการสอน ด้าน โครงสร้างหลักสูตร และด้าน การจัดชั้นเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากกว่าด้านอื่น ๆ ตัวแปรระดับนักเรียนที่มี อิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ตัวแปรคัมมีแสดง ภูมิหลังของนักเรียนเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป ตัวแปรความ ต้องจำเป็นของนักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้านความสัมพันธ์กับ เพื่อน ตัวแปรระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ได้แก่ ตัวแปรความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ด้านความสัมพันธ์ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ตัวแปรความต้องการจำเป็นของ นักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ตัวแปร ความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้านการรับรู้ ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์และตัวแปรความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ และตัวแปรความต้องการ จำเป็นของนักเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้านความวิตกกังวล ตัวแปร ระดับชั้นเรียนที่มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้แก่ ตัวแปรความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของ นักเรียนด้านการจัดชั้นเรียน ตัวแปรระดับชั้นเรียนที่มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้แก่ ตัวแปรความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนด้านการใช้สื่อการสอนและตัวแปรความต้องการ จำเป็นของครูในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนด้าน โครงสร้าง หลักสูตร

พิชิต ธรรมรักษ์ (2549 : 77) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 แผนการเรียนศิลป์ภาษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 368 คน จาก โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร 8 โรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่ามีปัจจัยที่สำคัญ 6 ตัว ที่ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการสอนวิชาคณิตศาสตร์ 2) ขนาดของโรงเรียน 3) ความรู้ พื้นฐานเดิม 4) อาชีพของผู้ปกครอง 5) ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร 6) เจตคติต่อวิชา คณิตศาสตร์ ตัวแปรปัจจัยทั้ง 6 ตัวนี้ร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 28-29) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มที่ศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบางละมุง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการประชุมเฉพาะกลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และรายงานผลในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักต่าง ๆ ที่ส่งผลซึ่งกันและกัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมี 4 ประการ คือ ปัจจัยหลักด้านโรงเรียน ด้านชุมชน ด้านครอบครัว และด้านนักเรียน และปัจจัยหลักด้านนักเรียนส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยหลักด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเกี่ยวข้องกับปัจจัยย่อยทุก ๆ ด้าน คือ ด้านความประพฤติ กีฬาและสุขภาพร่างกาย ความขยันหมั่นเพียรและความตั้งใจเรียน การหารายได้พิเศษ ความกตัญญูและคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะของนักเรียน การค้นคว้าเพิ่มเติมและอุปกรณ์เสริมความรู้ (เช่น อินเทอร์เน็ต) ระดับความสามารถและผลการเรียนพื้นฐานการศึกษา ทักษะคิดและความคาดหวังของนักเรียน ส่วนปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยที่เหลือ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ยุทธภูมิ ครรเถื่อน (2550 : 74-85) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อวิชาภาษาไทย ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน มโนภาพแห่งตน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง คุณภาพการสอน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ความถนัดทางภาษา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เพชร ชัยมุล (2552 : 3) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 : การวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งตัวแปรอิสระระดับนักเรียนสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้ร้อยละ 2.60 ตัวแปรอิสระระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอยของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

วนิดา ดีแป้น (2553 : 161) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์พหุระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรอิสระระดับนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางบวก

กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ โอกาสในการฝึกใช้ภาษาอังกฤษ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัดทางภาษา เวลาที่เข้าเรียนชั่วโมงภาษาอังกฤษ เจตคติต่อภาษาอังกฤษ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และนิสัยในการเรียนที่ระดับ .05 ได้แก่ การเรียนภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษา ตัวแปรอิสระระดับห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ คุณภาพการสอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ภาระงานพิเศษที่ครูรับผิดชอบ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) ตัวแปรอิสระระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ โอกาสในการฝึกใช้ภาษาอังกฤษ และความรู้พื้นฐานเดิมที่ระดับ .05 ได้แก่ เวลาที่เข้าเรียนชั่วโมงภาษาอังกฤษ ความถนัดทางภาษา และเจตคติต่อภาษาอังกฤษ 3) ตัวแปรอิสระระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ คุณภาพการสอน และตัวแปรที่ส่งผลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอังกฤษที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งส่งผลทางลบ และครูเพศหญิงส่งผลทางบวก

สุขฤกษ์ ดิโนนโพธิ์ (2554 : 155) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเด็ดขาดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างเด็ดขาดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 คือ เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความตั้งใจเรียน คุณภาพการสอน สภาพแวดล้อมที่บ้าน และบรรยากาศในชั้นเรียน และปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 คือ ความถนัดทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียน

ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยด้าน โรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการทำ การบ้านของนักเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้าน โรงเรียนซึ่งประกอบด้วย คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัวประกอบด้วย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปัจจัยทั้ง 3 ด้านสามารถ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้ ร้อยละ 90.60

ชญาณิชฎ์ กาญจนวดี (2556 : 119) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ตัวแปรพหุระดับที่มีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวแปรระดับตัวนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการส่งเสริมการ เรียนของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และตัวแปรทั้ง 3 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.9

จากการศึกษาผลงานวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การใช้ เวลาในการทบทวนตำราเรียน ความตั้งใจเรียน อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง และความถนัดทางการเรียน 2) ปัจจัยด้านครู ประสิทธิภาพในการสอน คุณภาพการสอน และบรรยากาศในชั้นเรียน และ 3) ปัจจัย ด้านผู้บริหาร ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดบรรยากาศโรงเรียน และการจัดการนิเทศภายใน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยด้าน	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อบกพร่อง						รวม
		พิชิต ธรรมรักษ์ (2549)	ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน (2550)	ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ (2552)	สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554)	ณัฐเกียรติ หยกอุบล (2555)	ชฎานิชฐ์ กาญจนวัตติ์ (2556)	
นักเรียน	1.ความรู้พื้นฐานเดิม	✓	✓	✓	✓			4
	2.เจตคติต่อการเรียน	✓	✓		✓	✓	✓	5
	3.แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		✓	✓	✓	✓	✓	5
	4.การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน			✓	✓			2
	5.ความตั้งใจเรียน				✓			2
	6.อัत्म โนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง		✓		✓			2
	7.ความถนัดทางการเรียน		✓		✓			2
ครูผู้สอน	1.ประสิทธิภาพในการสอน	✓		✓				2
	2.คุณภาพการสอน		✓			✓	✓	4
	3.บรรยากาศในชั้นเรียน		✓		✓	✓		3
ผู้บริหาร	1.ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	✓				✓		2
	2.การจัดการนิเทศภายใน			✓				1
	3.การจัดบรรยากาศโรงเรียน			✓				1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน ครูผู้สอน 860 คน รวมประชากร 948 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 303) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.1 และจำแนกตามโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ

โรงเรียนจำแนกตามอำเภอ	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
หัวหิน	23	256	23	78
ปราณบุรี	14	164	14	50
สามร้อยยอด	25	211	25	64
กุยบุรี	26	229	26	73
รวม	88	860	88	265

ตารางที่ 3.2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพป. ประจวบฯ จำแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1	วัดนาห้วย	ปราณบุรี	1	8	1	2
2	บ้านวังยาว	ปราณบุรี	1	4	1	1
3	บ้านห้วยพลับ	ปราณบุรี	1	5	1	2
4	บ้านปากน้ำปราณ	ปราณบุรี	1	22	1	7
5	อนุบาลปราณบุรี	ปราณบุรี	1	20	1	6
6	บ้านปรี่อน้อย	ปราณบุรี	1	8	1	2
7	บ้านหนองตาเย็น	ปราณบุรี	1	8	1	2
8	บ้านตำหุ	ปราณบุรี	1	19	1	6
9	บ้านหนองยิงหมี	ปราณบุรี	1	25	1	8
10	บ้านวังกัฟง	ปราณบุรี	1	8	1	2
11	บ้านหนองหอย	ปราณบุรี	1	20	1	6
12	ชลประทานปราณบุรี	ปราณบุรี	1	6	1	2
13	บ้านหนองกา	ปราณบุรี	1	6	1	2
14	บ้านวังวน	ปราณบุรี	1	5	1	2
	รวม		14	164	14	50

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
15	บ้านป่าถล่ม	กุยบุรี	1	9	1	3
16	บ้านลำโหรง	กุยบุรี	1	5	1	2
17	บ้านโป่งกะสัง	กุยบุรี	1	9	1	3
18	บ้านเขาแดง	กุยบุรี	1	6	1	2
19	อนุบาลกุยบุรี	กุยบุรี	1	52	1	16
20	บ้านยางชุม	กุยบุรี	1	9	1	3
21	บ้านหนองหมู	กุยบุรี	1	5	1	2
22	ติ่มาร์กาเร็ดฟูลเลอร์	กุยบุรี	1	5	1	2
23	บ้านหนองเกด	กุยบุรี	1	14	1	4
24	บ้านดอนบ่อคุ้ม	กุยบุรี	1	4	1	1
25	บ้านดอนมะขาม	กุยบุรี	1	8	1	2
26	สามแยกป่าถล่ม	กุยบุรี	1	3	1	1
27	บ้านดอนกลาง	กุยบุรี	1	14	1	4
28	บ้านหาดขาม	กุยบุรี	1	9	1	3
29	บ้านหนองเตาปูน	กุยบุรี	1	9	1	3
30	บ้านรวมไทย	กุยบุรี	1	9	1	3
31	บ้านหนองบัว	กุยบุรี	1	3	1	1
32	บ้านหนองตาเสือ	กุยบุรี	1	1	1	0
33	วัดกุยบุรี	กุยบุรี	1	10	1	3
34	วัดทุ่งน้อย	กุยบุรี	1	5	1	2
35	บ้านไร่บน	กุยบุรี	1	9	1	3
36	วัดดอนยายหนู	กุยบุรี	1	14	1	4
37	บ้านบน	กุยบุรี	1	5	1	2
38	บ้านหนองกระทิง	กุยบุรี	1	2	1	0
39	บ้านปากเหมือง	กุยบุรี	1	5	1	2
40	บ้านสามกระทาย	กุยบุรี	1	5	1	2
	รวม		26	229	26	73

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
41	บ้านเกาะนาน้อย	สามร้อยยอด	1	4	1	1
42	บ้านนาวัลเปรียง	สามร้อยยอด	1	9	1	3
43	บ้านหนองหญ้าปล้อง	สามร้อยยอด	1	13	1	4
44	บ้านหนองจิก	สามร้อยยอด	1	14	1	4
45	บ้านหนองข้าวเหนียว	สามร้อยยอด	1	4	1	1
46	บ้านเนินกรวด	สามร้อยยอด	1	5	1	2
47	บ้านหนองขาม	สามร้อยยอด	1	17	1	5
48	บ้านศาลาลัย	สามร้อยยอด	1	15	1	5
49	บ้านสิบสองหูน	สามร้อยยอด	1	3	1	1
50	บ้านพุน้อย	สามร้อยยอด	1	13	1	4
51	อนุบาลสามร้อยยอด	สามร้อยยอด	1	9	1	3
52	บ้านใหม่	สามร้อยยอด	1	4	1	1
53	บ้านหนองไทร	สามร้อยยอด	1	4	1	1
54	บ้านบางปู	สามร้อยยอด	1	4	1	1
55	บ้านลาดวิถี	สามร้อยยอด	1	13	1	4
56	บ้านเกาะไผ่	สามร้อยยอด	1	4	1	1
57	บ้านหนองน้ำกลัด	สามร้อยยอด	1	8	1	2
58	วัดเกษตรกัณฑ์ราราม	สามร้อยยอด	1	4	1	1
59	บ้านไร่เก่าสามร้อยยอด	สามร้อยยอด	1	6	1	2
60	บ้านพุใหญ่	สามร้อยยอด	1	5	1	2
61	บ้านสามร้อยยอด	สามร้อยยอด	1	23	1	7
62	บ้านเขาโป่ง	สามร้อยยอด	1	4	1	1
63	บ้านหัวตาลแถว	สามร้อยยอด	1	7	1	2
64	บ้านหนองคาง	สามร้อยยอด	1	15	1	5
65	บ้านหนองเป่าปี	สามร้อยยอด	1	4	1	1
	รวม		25	211	25	64

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
66	บ้านหนองซอ	หัวหิน	1	8	1	2
67	บ้านวังโบสถ์	หัวหิน	1	4	1	1
68	บ้านห้วยไทรงาม	หัวหิน	1	6	1	2
69	วไลย	หัวหิน	1	9	1	3
70	บ้านหนองคร้า	หัวหิน	1	6	1	2
71	บ้านคอกช้างพัฒนา	หัวหิน	1	4	1	1
72	ละเมาะ	หัวหิน	1	4	1	1
73	นเรศวรห้วยผึ้ง	หัวหิน	1	9	1	3
74	อนุบาลหัวหิน	หัวหิน	1	11	1	3
75	บ้านหนองพรานพุก	หัวหิน	1	16	1	5
76	บ้านทุ่งยาว	หัวหิน	1	9	1	3
77	บ้านหนองไผ่	หัวหิน	1	6	1	2
78	บ้านหนองพลับ	หัวหิน	1	11	1	3
79	บ้านวังข่อย	หัวหิน	1	5	1	2
80	โรตารีกรุงเทพ	หัวหิน	1	23	1	7
81	บ้านห้วยมงคล	หัวหิน	1	17	1	5
82	อานันท์	หัวหิน	1	20	1	6
83	บ้านหนองกระทุ่ม	หัวหิน	1	4	1	1
84	บ้านทับใต้	หัวหิน	1	17	1	5
85	บ้านหนองเหียง	หัวหิน	1	9	1	3
86	บ้านเนินพยอม	หัวหิน	1	15	1	5
87	บ้านห้วยไคร้	หัวหิน	1	21	1	6
88	บ้านหนองตะเภา	หัวหิน	1	19	1	6
89	สาขาบึงนคร	หัวหิน	0	3	0	1
	รวม		23	256	23	78
	รวมทั้งสิ้น		88	860	88	265
			948		353	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยระบุคะแนนค่าเฉลี่ยและการแปลระดับผลคะแนนลงไปแบบสอบถาม แยกตามโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านผู้บริหาร จำนวน 21 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert, R., 1967 : 115) โดยกำหนดช่วงคะแนนและความหมายไว้ดังนี้

คะแนน	การแปลความหมาย
5	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก
3	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
1	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร และร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขและปรับปรุง

3. ปรับปรุงแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และส่งแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา (Wording) ให้ครอบคลุมรายละเอียดในแต่ละด้าน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Index of Item-objective congruence : IOC) โดยกำหนดค่า IOC เป็นรายข้อไม่ต่ำกว่า 0.5 ข้อใดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ทำการปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนบ้านท่าปาง โรงเรียนวัดปากคลองเกลียว โรงเรียนบ้านย่านซื่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 165) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.868

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เรื่องขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และแบบสอบถามไปให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำไปให้ด้วยตนเอง พร้อมรับคืนกลับมาภายใน 15 วัน

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเต็มเท่ากับ 100 คะแนน จากคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยนำคะแนนมา กำหนดช่วงห่างของคะแนนให้เท่ากัน ดังสูตร

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำ}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{100 - 0}{5} = 20$$

จากนั้นนำช่วงคะแนนที่ได้มากำหนดช่องคะแนนเพื่อแปลความหมายคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ดังรายละเอียด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนที่ได้	การแปลความหมาย
80.01-100.00	5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก
60.01-80.00	4	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี
40.01-60.00	3	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
20.01-40.00	2	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับพอใช้
00.01-20.00	1	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับควรปรับปรุง

3. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยภาพรวม เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แปลความหมายระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ดังรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อยมาก

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 353 คน มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตอนที่ 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_1 แทน ปัจจัยด้านนักเรียน

X_2 แทน ปัจจัยด้านครูผู้สอน

X_3 แทน ปัจจัยด้านผู้บริหาร

X_{tot} แทน ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

Y_{tot} แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 แทน ประสิทธิภาพในการทำนาย

B แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ

β แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

S.E. แทน ความคาดเคลื่อนของการพยากรณ์

- T แทน ค่าที่ได้จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
- F แทน ค่าที่ได้จากการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
- \hat{Y}_{tot} แทน ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อทำนายในรูปแบบเนนดียบ
- \hat{Z}_{tot} แทน ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อทำนายในรูปแบบเนนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 353 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	104	29.46
หญิง	249	70.54
อายุ		
22-30 ปี	36	10.20
31-40 ปี	83	23.51
41-50 ปี	98	27.76
51-60 ปี	136	38.53
วุฒิการศึกษา		
อนุปริญญา/ปวส.	6	1.70
ปริญญาตรี	241	68.27
ปริญญาโท	103	29.18
ปริญญาเอก	3	0.85
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้บริหาร	88	24.93
ครูผู้สอน	265	75.07
รวม	353	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 70.54 และเพศชาย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.46 มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.53 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 22.76 อายุ 31-40 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.51 และอายุ 22-30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 68.27 ปริญญาโท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.18 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 และปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 และมีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นครูผู้สอน จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 75.07 และมีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหาร จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.93

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ผลวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย	อันดับ
1. ปัจจัยด้านนักเรียน	3.95	0.33	มาก	2
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน	4.15	0.36	มาก	1
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร	3.90	0.40	มาก	3
เฉลี่ย	4.00	0.27	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.36) รองลงมา ปัจจัยด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.33) และปัจจัยด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านนักเรียน

ปัจจัยด้านนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย	อันดับ
1. ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.48	0.54	มาก	1
2. เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น	4.06	0.45	มาก	4
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นมีผลให้นักเรียนตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	3.82	0.60	มาก	5
4. นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น	3.51	0.82	มาก	6
5. นักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น	3.50	0.76	มาก	7
6. สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้อ และส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.22	0.51	มาก	3
7. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลต่อตัวนักเรียนและผลการเรียนของนักเรียน	4.23	0.48	มาก	2
เฉลี่ย	3.95	0.33	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนส่งต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน อยู่ในอันดับแรก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีผลต่อตัวนักเรียนและผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.48) และสภาพแวดล้อมทางบ้าน ของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.51) ส่วนนักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.76) อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปัจจัย	อันดับ
1. ประสิทธิภาพในการสอนของครูทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น	4.29	0.60	มาก	4
2. ครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ตรงตามเนื้อหา	4.35	0.64	มาก	3
3. พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการคิด การพัฒนา การเรียนของนักเรียน	4.50	0.57	มากที่สุด	1
4. การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนทำให้นักเรียน ได้รับความรู้และพัฒนาด้านเทคโนโลยี	3.99	0.49	มาก	6
5. การสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของ ครูผู้สอน ทำให้ครูเข้าใจในตัวนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น สามารถส่งเสริมสนับสนุนหรือแก้ไขได้เต็มที่	4.11	0.73	มาก	5
6. คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	4.49	0.57	มาก	2
7. ครูมีบุคลิกภาพดี มีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและ สนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น	3.69	0.58	มาก	8
8. การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	3.80	0.60	มาก	7
เฉลี่ย	4.15	0.36	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อการคิด การพัฒนาการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.57) อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.57) และครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามเนื้อหา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.64) ส่วนครูมีบุคลิกภาพดีมีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและสนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.58) อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย	อันดับ
1. ผู้บริหารมีการจัดการนิเทศภายในทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น	3.87	0.64	มาก	4
2. สภาพอาคารสถานที่และห้องเรียนที่สะอาดเรียบร้อยมีระเบียบทำให้บรรยากาศในการเรียนดี น่าเรียน	3.86	0.55	มาก	5
3. การจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	4.01	0.50	มาก	2
4. การจัดบริการห้องสมุดที่เป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้นักเรียนอยากเข้าห้องสมุดเพิ่มขึ้น	3.97	0.50	มาก	3
5. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น	4.03	0.68	มาก	1
6. การจัดการและดำเนินงานภายในที่פקที่สะดวก ปลอดภัย ทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น	3.68	0.69	มาก	6
เฉลี่ย	3.90	0.40	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โดยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.68) อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ การจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.50) และการจัดบริการห้องสมุดที่เป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้นักเรียนอยากเข้าห้องสมุดเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.50) ส่วนการจัดการและดำเนินงานภายในที่פקที่สะดวก ปลอดภัยทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.69) อยู่ในอันดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ปรากฏดังตารางที่ 4.6-4.7

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ลำดับที่
1. ภาษาไทย	43.83	ปานกลาง	4
2. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	48.59	ปานกลาง	3
3. ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	32.27	พอใช้	8
4. คณิตศาสตร์	37.89	พอใช้	7
5. วิทยาศาสตร์	40.84	ปานกลาง	6
6. สุขศึกษาและพลศึกษา	51.91	ปานกลาง	2
7. ศิลปะ	43.50	ปานกลาง	5
8. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	56.89	ปานกลาง	1
รวม	44.47	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 44.47$) เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 56.89$) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และพลศึกษา ($\bar{X} = 51.91$) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 48.59$)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X} = 43.83$) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ($\bar{X} = 43.50$) และกลุ่มสาระ
การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 40.84$) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 37.89$) และกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ($\bar{X} = 32.27$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	ค่าเฉลี่ยรายกลุ่มสาระการเรียนรู้								ค่า เฉลี่ย	ระดับ
	ไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิต	วิทย์	สุข-พละ	ศิลปะ	การงาน		
1. วัดนาห้วย	46.75	66.25	35.31	40.00	48.84	58.00	52.50	67.00	51.83	ปานกลาง
2. บ้านวังยาว	47.50	51.00	33.75	36.88	48.75	55.00	41.88	62.00	47.10	ปานกลาง
3. บ้านห้วยพลับ	45.43	46.57	34.64	34.29	50.00	50.86	41.43	60.00	45.40	ปานกลาง
4. บ้านปากน้ำปราณ	41.06	43.87	39.89	39.26	39.96	53.28	43.72	55.57	44.58	ปานกลาง
5. อนุบาลปราณบุรี	41.67	46.08	30.21	31.56	38.66	50.92	43.65	56.58	42.42	ปานกลาง
6. บ้านปรือน้อย	46.90	55.60	33.75	40.25	42.68	48.60	47.00	60.80	46.95	ปานกลาง
7. บ้านหนองตาเย็น	41.25	46.08	27.29	31.67	36.13	51.17	37.29	55.17	40.76	ปานกลาง
8. บ้านตำหุ	44.11	50.92	40.88	39.86	42.69	53.62	43.92	59.57	46.95	ปานกลาง
9. บ้านหนองยิงหมี่	44.46	44.46	28.86	30.29	39.11	53.49	40.43	55.20	42.04	ปานกลาง
10. บ้านวังกัฟง	45.14	46.29	31.43	36.43	37.71	50.86	46.43	58.86	44.14	ปานกลาง
11. บ้านหนองหอย	41.56	50.15	27.41	30.56	38.20	57.19	43.52	55.11	42.96	ปานกลาง
12. ชลประทานปราณบุรี	40.00	48.71	25.71	27.50	44.64	50.57	39.64	58.57	41.92	ปานกลาง
13. บ้านหนองกา	45.17	47.00	33.33	30.83	36.21	44.67	42.08	56.33	41.95	ปานกลาง
14. บ้านวังวน	38.00	50.80	21.00	32.00	38.50	48.00	43.00	55.20	40.81	ปานกลาง
15. บ้านป่าถล่ม	55.04	59.19	38.24	58.89	56.54	59.70	54.63	66.07	56.04	ปานกลาง
16. บ้านลำโหร	46.40	55.60	41.00	50.00	48.95	58.00	49.00	56.40	50.67	ปานกลาง
17. บ้านโป่งกะสัง	47.26	53.26	34.87	53.68	46.18	57.89	48.68	65.05	50.86	ปานกลาง
18. บ้านเขาแดง	44.25	56.25	32.19	50.63	46.69	55.50	50.63	60.50	49.58	ปานกลาง
19. อนุบาลกุยบุรี	48.66	52.94	38.00	42.79	41.74	55.37	46.00	58.69	48.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	ค่าเฉลี่ยรายกลุ่มสาระการเรียนรู้								ค่า เฉลี่ย	ระดับ
	ไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิต	วิทย์	สุข-พละ	ศิลปะ	การงาน		
20. บ้านยางชุม	43.33	49.11	40.83	42.22	48.50	54.22	40.00	60.89	47.39	ปานกลาง
21. บ้านหนองหมู	39.78	44.44	26.67	33.89	31.22	48.44	42.22	56.89	40.44	ปานกลาง
22. ดิมาร์การ์ตีฟูลเดอร์	43.88	46.47	27.06	33.53	40.85	51.53	40.88	56.71	42.61	ปานกลาง
23. บ้านหนองเกด	46.20	53.00	42.75	40.50	43.95	57.20	44.50	61.60	48.71	ปานกลาง
24. บ้านดอนบ่อคุ้ม	52.67	58.00	66.67	41.67	37.17	54.67	46.67	65.33	52.86	ปานกลาง
25. บ้านดอนมะขาม	47.54	58.62	33.65	44.23	46.88	62.15	52.69	65.54	51.41	ปานกลาง
26. สามแยกป่าถล่ม	42.67	54.33	26.25	52.50	47.33	60.67	48.33	60.00	49.01	ปานกลาง
27. บ้านดอนกลาง	41.06	46.71	33.68	43.53	40.29	56.47	43.53	58.12	45.42	ปานกลาง
28. บ้านหาดขาม	41.80	48.80	32.13	40.00	44.00	50.60	41.75	51.40	43.81	ปานกลาง
29. บ้านหนองเตาปูน	40.78	39.44	29.86	33.89	41.72	46.44	40.56	52.67	40.67	ปานกลาง
30. บ้านรวมไทย	37.87	44.00	26.00	32.00	32.77	42.13	34.00	47.20	37.00	พอใช้
31. บ้านหนองบัว	40.86	40.86	26.79	35.00	39.14	48.00	39.29	50.29	40.03	ปานกลาง
32. บ้านหนองตาเสือ	42.40	43.60	28.50	35.00	32.20	44.00	44.00	55.20	40.61	ปานกลาง
33. วัดกุยบุรี	43.79	48.74	35.66	36.58	39.61	53.05	43.16	53.68	44.28	ปานกลาง
34. วัดทุ่งน้อย	47.60	50.40	31.00	44.00	40.70	57.60	52.00	58.40	47.71	ปานกลาง
35. บ้านไร่บน	49.81	57.52	34.52	44.76	50.19	56.00	43.57	63.43	49.98	ปานกลาง
36. วัดดอนยายหนู	43.75	46.25	31.25	32.50	42.69	46.50	41.25	58.00	42.77	ปานกลาง
37. บ้านบน	53.60	52.00	37.75	33.50	45.20	49.60	44.50	54.80	46.37	ปานกลาง
38. บ้านหนองกระทิง	38.67	32.67	24.17	28.33	26.50	34.67	25.00	45.33	31.92	พอใช้
39. บ้านปากเหมือง	50.20	50.00	32.00	40.50	36.80	54.80	48.50	58.00	46.35	ปานกลาง
40. บ้านสามกระทาย	58.00	60.00	38.33	41.67	57.17	66.67	60.00	66.67	56.06	ปานกลาง
41. บ้านเกาะนาน้อย	51.33	48.67	25.00	34.17	28.50	50.00	40.83	48.67	40.90	ปานกลาง
42. บ้านนาวัลเปรียง	46.95	48.76	32.14	56.90	43.02	56.57	46.19	62.10	49.08	ปานกลาง
43. บ้านหนองหญ้าปล้อง	39.23	42.00	33.27	40.77	33.88	44.00	31.92	42.46	38.44	พอใช้
44. บ้านหนองจิก	43.14	41.86	25.18	31.43	37.21	44.86	37.50	49.43	38.83	พอใช้
45. บ้านหนองข้าวเหนียว	55.20	60.00	43.50	54.00	52.40	45.60	52.00	58.40	52.64	ปานกลาง
46. บ้านเนินกรวด	50.80	48.00	36.50	44.00	39.30	52.80	53.00	60.80	48.15	ปานกลาง
47. บ้านหนองขาม	39.13	47.73	29.58	35.33	40.02	50.53	41.17	55.87	42.42	ปานกลาง
48. บ้านศาลาลัย	43.52	47.60	31.70	32.00	40.86	49.92	47.00	60.48	44.14	ปานกลาง
49. บ้านสิบสองหุ่น	42.25	47.25	29.06	33.13	41.88	54.50	36.25	58.50	42.85	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	ค่าเฉลี่ยรายกลุ่มสาระการเรียนรู้								ค่า เฉลี่ย	ระดับ
	ไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิต	วิทย์	สุข-พละ	ศิลปะ	การงาน		
50. บ้านพูน้อย	45.17	49.00	27.29	37.08	42.42	62.33	48.75	57.00	46.13	ปานกลาง
51. อนุบาลสามร้อยยอด	47.86	54.86	32.68	50.71	46.86	54.86	47.86	61.71	49.68	ปานกลาง
52. บ้านใหม่	46.00	47.60	29.50	36.00	50.80	59.20	51.00	65.60	48.21	ปานกลาง
53. บ้านหนองไทร	47.00	48.00	26.25	29.17	43.42	52.00	36.67	54.00	42.06	ปานกลาง
54. บ้านบางปู	47.67	54.67	27.50	44.17	42.67	52.00	35.00	59.33	45.38	ปานกลาง
55. บ้านลาดวิถี	45.20	46.40	36.25	40.50	42.40	48.00	41.50	48.00	43.53	ปานกลาง
56. บ้านเกาะไผ่	36.80	40.80	28.50	31.00	36.30	39.20	39.00	56.00	38.45	พอใช้
57. บ้านหนองน้ำกลัด	36.00	45.85	28.27	29.62	34.04	45.54	32.31	50.77	37.80	พอใช้
58. วัดเกษตรกันทราราม	49.00	49.20	45.00	46.00	47.65	49.20	34.50	55.20	46.97	ปานกลาง
59. บ้านไร่เก่าสามร้อยยอด	37.20	36.00	29.00	29.50	31.35	43.60	35.00	43.20	35.61	พอใช้
60. บ้านพุใหญ่	43.86	42.57	32.32	38.21	38.54	49.43	42.50	60.00	43.43	ปานกลาง
61. บ้านสามร้อยยอด	39.18	37.29	30.66	33.68	36.54	47.88	43.53	48.24	39.63	พอใช้
62. บ้านเขาโป่ง	40.80	50.40	32.00	30.00	39.70	44.80	42.00	52.00	41.46	ปานกลาง
63. บ้านหัวตาลแถว	41.33	36.67	21.67	36.67	27.67	36.67	38.33	52.00	36.38	พอใช้
64. บ้านหนองกลาง	40.31	52.77	33.27	33.46	37.19	55.08	44.23	60.62	44.62	ปานกลาง
65. บ้านหนองเป่าปี่	44.75	44.50	33.13	30.00	39.00	47.50	44.38	55.50	42.35	ปานกลาง
66. บ้านหนองซอ	44.43	47.14	33.93	29.64	33.86	50.00	46.43	55.14	42.57	ปานกลาง
67. บ้านวังโบสถ์	34.80	40.80	18.50	20.00	32.00	48.80	27.00	50.40	34.04	พอใช้
68. บ้านห้วยไทรงาม	45.75	61.25	35.63	43.75	44.88	50.50	41.88	60.00	47.96	ปานกลาง
69. วไลย	45.33	51.78	32.50	38.06	48.06	5.33	47.78	68.00	48.86	ปานกลาง
70. บ้านหนองคร้า	45.11	50.67	38.33	35.00	38.44	53.78	43.89	55.11	45.04	ปานกลาง
71. บ้านคอกช้างพัฒนา	42.44	49.78	28.06	35.00	46.44	50.22	42.22	57.33	43.94	ปานกลาง
72. ละมะ	50.29	51.71	31.07	37.14	47.21	60.00	47.86	65.14	48.80	ปานกลาง
73. นเรศวรห้วยผึ้ง	35.00	40.43	27.32	26.79	33.82	42.29	36.43	39.71	35.22	พอใช้
74. อนุบาลหัวหิน	43.78	51.44	30.14	45.56	38.42	56.67	48.33	60.67	46.88	ปานกลาง
75. บ้านหนองพรานพุก	47.90	55.50	33.50	47.75	39.73	57.40	45.25	59.40	48.30	ปานกลาง
76. บ้านทุ่งยาว	48.31	46.62	32.50	38.08	37.46	48.00	43.08	53.54	43.45	ปานกลาง
77. บ้านหนองไผ่	39.40	51.20	35.00	55.00	41.95	51.60	48.50	56.80	47.43	ปานกลาง
78. บ้านหนองพลับ	40.88	48.50	26.88	32.81	46.00	54.50	44.38	53.25	43.40	ปานกลาง
79. บ้านวังข่อย	41.27	44.18	26.36	34.00	35.41	51.27	34.09	50.55	39.64	พอใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	ค่าเฉลี่ยรายกลุ่มสาระการเรียนรู้								ค่า เฉลี่ย	ระดับ
	ไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิต	วิทย์	สุข-พละ	ศิลปะ	การงาน		
80. โรตารีกรุงเทพ	44.49	52.67	32.83	42.67	40.21	54.58	49.00	61.78	47.28	ปานกลาง
81. บ้านห้วยมงคล	44.71	46.35	28.38	30.00	37.56	48.47	40.59	56.47	41.57	ปานกลาง
82. อานันท์	39.48	42.45	27.98	33.55	39.21	43.74	36.77	45.81	38.62	พอใช้
83. บ้านหนองกระทุ่ม	38.75	44.25	25.94	28.13	34.50	50.00	43.75	55.00	40.04	ปานกลาง
84. บ้านทับใต้	39.33	46.40	29.00	31.33	40.90	48.80	40.00	61.07	42.10	ปานกลาง
85. บ้านหนองเหียง	39.60	52.67	28.83	34.00	38.80	48.00	45.67	59.73	43.41	ปานกลาง
86. บ้านเนินพยอม	45.00	52.80	30.00	32.00	44.45	54.40	52.50	61.60	46.59	ปานกลาง
87. บ้านห้วยไคร้	40.22	44.37	28.06	31.30	37.31	46.52	40.93	50.96	39.96	พอใช้
88. บ้านหนองตะเภา	42.45	45.09	33.18	33.18	35.41	48.00	40.45	55.82	41.70	ปานกลาง
89. สาขาบึงนคร	37.50	49.50	26.25	36.25	35.75	40.00	45.00	60.00	41.28	ปานกลาง
เฉลี่ย	43.83	48.59	32.27	37.89	40.84	51.91	43.50	56.89	44.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 44.47$) เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เรียงลำดับคะแนนค่าเฉลี่ย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากมากไปหาน้อยดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปานกลาง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 56.89$) กลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษา ($\bar{X} = 51.91$) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 48.59$)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X} = 43.83$) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ($\bar{X} = 43.50$) และกลุ่มสาระ
การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 40.84$) และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 37.89$) และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษ) ($\bar{X} = 32.27$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ก่อนการวิเคราะห์ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง โดยพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ดังตารางที่ 4.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรอิสระ ดังตารางที่ 4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังตารางที่ 4.10 และแสดงผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ไว้ในตารางที่ 4.11 และตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.8 ค่า Tolerance และค่า VIF ของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	Tolerance	VIF
1. ปัจจัยด้านนักเรียน (X_1)	0.459	2.178
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	0.329	3.042
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_3)	0.308	3.248

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.308 ถึง 0.459 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณา ค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 2.178 ถึง 3.248 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันน้อย จึงสามารถทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณได้

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	X_1	X_2	X_3
1. ปัจจัยด้านนักเรียน (X_1)	1	-	-
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	0.426**	1	-
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_3)	0.562**	0.664**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 3 ตัว มีค่าเท่ากับ 0.426 ถึง 0.664 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ไม่ถึง 0.99 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกันเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันไม่สูงมาก จึงสามารถทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนต่อไปได้

ตารางที่ 4.10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (X_{tot}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Y_{tot})

ตัวแปร	Y_{tot}
1. ปัจจัยด้านนักเรียน (X_1)	0.522**
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	0.561**
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_3)	0.450**
X_{tot}	0.511*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (X_{tot}) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = .511$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม (X_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	R	(R ²)	F	Sig
(X ₂)	0.631	0.398	199.411	0.000**
(X ₂) (X ₁)	0.671	0.450	122.919	0.000**
(X ₂) (X ₁) (X ₃)	0.685	0.469	87.939	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมมีปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X₂) ปัจจัยด้านนักเรียน (X₁) และปัจจัยด้านผู้บริหาร (X₃)

ตารางที่ 4.12 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวม (X_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับความสำคัญ	B	S.E.	β	t	Sig
ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X ₂)	0.297	0.042	0.342	5.416	0.002**
ปัจจัยด้านนักเรียน (X ₁)	0.158	0.051	0.149	2.446	0.002**
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X ₃)	0.163	0.040	0.199	3.051	0.002**
ค่าคงที่				1.372	
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)				0.897	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R ²)				0.785	
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว				0.782	
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย				0.2718	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้แก่ ปัจจัย
 ด้านครูผู้สอน (X_2) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.297 ปัจจัยด้านนักเรียน (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ
 0.158 และปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_3) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.163 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 เท่ากับ 0.897 ประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 78.50 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย
 ร้อยละ 27.18 โดยสามารถสร้างสมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.372 + 0.297(X_2) + 0.158(X_1) + 0.163(X_3)$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.342(X_2) + 0.149(X_1) + 0.199(X_3)$$

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชญาณิชฐ์ กาญจนดี. (2556). การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอำเภออากาศใน
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนอำเภออากาศ พุทธศักราช 2548. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาและพัฒนาสังคม, 8, 85-86.
- นิตยา มัสเฮาะ. (2545). ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา ในทัศนะผู้บริหารและผู้สอน
อิสลามศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณรัตน์ มณีวรรณ. (2548). การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกาญจนบุรี โดยการวิเคราะห์พหุระดับ. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.
- ปิยะพร เมืองใจ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปัญญา คงศรี. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบรรยากาศโรงเรียนกับการปฏิบัติงาน
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ัญญา เรืองแก้ว. (2550). ผลการสอบ o-net สำคัญอย่างไร. วารสารวิชาการ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 4,
ตุลาคม- ธันวาคม 2550.
- พิชิต ธรรมานุรักษ์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน
แผนการเรียนศิลป์ภาษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพจน์ ศรีคัน. (2551). การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้ว่าการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับ
การกระจายอำนาจ เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เพชร ชัยมูล. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 :
การวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์.2 (2549). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- มณเฑียร ชมดอกไม้. (2541). การวิเคราะห์พหุระดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา เกสร. (2537). ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำของนักเรียนในโรงเรียน
บ้านบ่อน้ำใส: การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยุทธภูมิ ครุเถื่อน. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียนและความสามารถทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา ดีแป้น. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย โดยการวิเคราะห์พหุระดับ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552, กรกฎาคม 20). ผู้จัดการรายสัปดาห์, หน้า 2.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2551). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเล่มที่ 1 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- _____. (2553ก). โครงการวิจัย : การนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง การพัฒนาดัชนีวัดสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- _____. (2553ข). โครงการวิจัย : การนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง สถานศึกษาที่มีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีเด่น ปีการศึกษา 2552. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- _____. (2556). มาตรฐานที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ในภาพรวมของสังกัด) จากการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2556. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- สมพงษ์ จิตระดับ. (2552). **การพัฒนารูปแบบสภาพเด็กและเยาวชนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. (2554). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, (2557). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน. ประจวบคีรีขันธ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.**
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2549) **.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test (5th ed.)**. New York : Harper Collins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). "Determining sample size for research activities". **Educational and Psychological Measurement**, 30, pp.607-610.
- Likert, R. (1967). **The Human Organization: Its Management and Value**. New York : McGraw-Hill Book.

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 353 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 88 คน และครูผู้สอนจำนวน 265 คน ผู้วิจัยศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามแนวคิดของ พิชิต ธรรมรักษ์ (2549 : 78) ยุทธภูมิ ครุเดือน (2550 : 74-85) สุานวัณณ์ พุดวิบูลย์วุฒิ (2552 : 82-83) สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554 : 155) ณีฤดียาภรณ์ หยกอุบล (2555 : บทคัดย่อ) และชฎานิชฐ์ กาญจนวดี (2556 : 119) มาเป็นตัวแปรต้น ประกอบด้วย ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านผู้บริหาร และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มาเป็นตัวแปรตาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 25 ข้อ การวิเคราะห์หาข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ปัจจัยด้านครูผู้สอน รองลงมา ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวส่งผลต่อตัวนักเรียนและผลการเรียน ของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนนักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อยู่ในอันดับสุดท้าย

1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการคิด การพัฒนาการเรียนของนักเรียน อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามเนื้อหา ส่วนครูมีบุคลิกภาพดี มีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและสนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น อยู่ในอันดับสุดท้าย

1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โดยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ การจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัยทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และการจัดบริการห้องสมุดที่เป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็วทำให้นักเรียนอยากเข้าห้องสมุดเพิ่มขึ้น ส่วนการจัดการและดำเนินงานภายในที่פקที่สะดวก ปลอดภัยทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น อยู่ในอันดับสุดท้าย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เรียงลำดับคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน

(X_2) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.297 ปัจจัยด้านนักเรียน (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.158 และปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_3) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.163

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ปัจจัยด้านครูผู้สอน รองลงมา ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการศึกษาของโรงเรียนต้องยึดหลักตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นสำคัญที่สุด การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ ผู้นำจะต้องมีความเข้มแข็ง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยที่นำสู่โรงเรียนที่ดีทำให้นักเรียนมีคุณภาพ คุณภาพผู้เรียนสังเกตได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยผ่านกระบวนการจัดการทางด้านวิชาการ การเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูผู้สอนกำหนดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 28-29) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มี 4 ประการ คือ ปัจจัยหลักด้านโรงเรียน ด้านชุมชน ด้านครอบครัว และด้านนักเรียน

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นรายด้านพบว่า มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความรู้พื้นฐานเดิม ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนก็คือ คุณลักษณะของผู้เรียน ดังที่ คลอสเมียร์ (Klausmeir, 1961: 28-29 อ้างถึงใน ทศณรงค์ จารุเมธีชน, 2549 : 40-41) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียน ได้สรุปว่าคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการอธิบายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย ความพร้อมทางสมองที่เกี่ยวข้องความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถทางด้านความรู้ ความคิด รวมทั้งความรู้พื้นฐานเดิม ความพร้อมทางกายภาพที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านทักษะรวมทั้งความพร้อมทางด้านสุขภาพ คุณลักษณะทางจิตใจที่รวมความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ เพศ อายุ และภูมิหลังทางครอบครัวและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธภูมิ ครเถื่อน (2550 : 74-85) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อวิชาเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน มโนภาพแห่งตน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ (2552 : 82-83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำอาภาสในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอาภาส พุทธศักราช 2548 พบว่า ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม การใช้เวลาในการทบทวนตำราเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู และประสิทธิภาพในการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพในสอนมากย่อมรู้ถึงแนวทาง ขั้นตอน และการแก้ปัญหาในการสอนเป็นอย่างดี รู้ถึงธรรมชาติของผู้เรียนในแง่มุมต่าง ๆ สามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการจดจำ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังที่ วัชร จรุงผล (2549 : 10) กล่าวว่า คุณภาพการสอนที่มีประสิทธิภาพเกิดจากความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 26 อ้างถึงใน ปวีณรัตน์ มณีวรรณ, 2548 : 54) ที่กล่าวว่า การสอนของครูต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญที่อำนวยให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง

และเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ มีความรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คั่นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ (2552 : 82-83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำอาภาศในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอาภาศ พุทธศักราช 2548 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา การสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา การเตรียมการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน

1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดบรรยากาศโรงเรียน และการจัดนิเทศภายในของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหารควรมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มุ่งส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความคาดหวังในตัวนักเรียนสูง มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีการให้คำปรึกษาแก่คณะครู ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาวิชาชีพ คำนึงถึงคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การจัดการด้านการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม เพื่อจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ดังที่ ไพพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2549 : 117) ได้สรุปว่าผู้บริหารควรมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อการเพิ่มความตระหนักในการปรับปรุงสถานศึกษาและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงสถานศึกษา การให้แรงจูงใจและให้รางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานด้านวิชาการ การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้น่าอยู่ เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย การตรวจสอบ การปฏิบัติงานของครู และการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานวัฒน์ พุฒวิบูลย์วุฒิ (2552 : 82-83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำอาภาศในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอาภาศ พุทธศักราช 2548 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรด้านปัจจัยการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียน การจัดการนิเทศภายใน สภาพอาคารสถานที่และห้องเรียน การจัดบริการห้องสมุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่าคะแนนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลางและระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่าเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

ดังที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2556 : 33) ได้กำหนดมาตรฐานที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษารวมไปถึงหน่วยย่อย ๆ ในชั้นเรียนตระหนักถึงวิกฤตการณ์ดังกล่าวในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างแท้จริงเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4-29) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร ตามลำดับ

3.1 ปัจจัยด้านครูผู้สอนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะให้ความรู้ ครูผู้สอนต้องเข้าใจเรื่องของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน และต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ มีแนวการสอนที่ดี และมีศรัทธาต่อการประกอบอาชีพครู ย่อมจะสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์เป็นอย่างดี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนต่าง ๆ จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่น่าพอใจด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ดีแป้น (2553 : 161) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย โดยการวิเคราะห์หุระดับ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรคุณภาพการสอนส่งผลต่อค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌฎติยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยคุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน

3.2 ปัจจัยด้านนักเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในกระบวนการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้สอนต้องจัดเตรียมวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยตรงคือ เชาวปัญญา ความถนัด ทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะนิสัยของผู้เรียน เจตคติ การปรับตัว เป็นต้น ดังที่ ชญาณิชฐ์ กาญจนวดี (2556 : 119) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ตัวแปรพระระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวแปรระดับตัวนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฎดิยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการทำบ้านของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 28-29) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักด้านนักเรียนส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยหลักด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเกี่ยวข้องกับปัจจัยย่อยทุก ๆ ด้าน คือ ด้านความประพฤติ กีฬาและสุขภาพร่างกาย ความขยันหมั่นเพียรและความตั้งใจเรียน การหารายได้พิเศษ ความกตัญญูและคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะของนักเรียน การค้นคว้าเพิ่มเติมและอุปกรณ์เสริมความรู้ (เช่น อินเทอร์เน็ต) ระดับความสามารถและผลการเรียนพื้นฐานการศึกษา ทักษะคิดและความคาดหวังของนักเรียน ส่วนปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยที่เหลือ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.3 ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความสำเร็จขององค์กรทุกแห่งขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ ดังนั้นสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการบริหารจัดการ มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ มุ่งส่งเสริม สนับสนุนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีการให้คำปรึกษาแก่คณะครู

มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ดังที่ พรพจน์ ศรีคัน (2551 : 205) กล่าวว่า ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน เพราะผู้นำเปรียบเสมือน ผู้ถือบังเหียนม้านำพาองค์กรเป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวอย่าง เป็นตัวแทน และเป็นจุดรวมพลังของบุคลากร ในหน่วยงานหรือองค์กร ความสามารถและคุณลักษณะของผู้นำมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคุณภาพ ของหน่วยงานหรือโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ภาวะผู้นำ นั่นคือการใช้อิทธิพลหรืออำนาจ หน้าที่ที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชร ชัยมูล (2552 : 3) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 : การวิเคราะห์พหุระดับ โดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อ สัมประสิทธิ์การถดถอยของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ณีฤติยาภรณ์ หยกอุบล (2555 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้าน โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารควรมีการจัดการและดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่สะดวก ปลอดภัย ทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

1.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรของ โรงเรียน พัฒนาการจัด กิจกรรมเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน เพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้กลับมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาผลกระทบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

2. ข้อมูลการตอบแบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการและนำไปใช้สำหรับ
งานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น
แต่จะมีประโยชน์ต่อการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพ
ที่เป็นจริงและตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

นางชนิดา ยอดสาดี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความเพื่อวัดสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 22 - 30 ปี () 31- 40 ปี

() 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี

() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครูปฏิบัติการสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

จากผลการสอบ O-NET ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนของท่านมีผลสอบโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ.....ซึ่งงานวิจัยนี้กำหนดให้อยู่ในระดับ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านนักเรียน						
1.	ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
2.	เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น					
3.	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นมีผลให้นักเรียนตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น					
4.	นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น					
5.	นักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น					
6.	สภาพแวดล้อมที่บ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
7.	ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลต่อตัวนักเรียนและผลการเรียนของนักเรียน					
ด้านครูผู้สอน						
1.	ประสบการณ์ในการสอนของครูทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น					
2.	ครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามเนื้อหา					
3.	พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการคิด การพัฒนาการเรียนของนักเรียน					

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนทำให้นักเรียนได้รับความรู้และพัฒนาด้านเทคโนโลยี					
5.	การสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครูผู้สอน ทำให้นักเรียนแต่ละคนมากขึ้นสามารถส่งเสริมสนับสนุนหรือแก้ไขได้เต็มที่					
6.	คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
7.	ครูมีบุคลิกภาพดี มีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและสนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น					
8.	การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
ด้านผู้บริหาร						
1.	ผู้บริหารมีการจัดการนิเทศภายในทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น					
2.	สภาพอาคารสถานที่และห้องเรียนที่สะอาดเรียบร้อยมีระเบียบทำให้บรรยากาศในการเรียนดี น่าเรียน					
3.	การจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น					
4.	การจัดบริการห้องสมุดที่เป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้นักเรียนอยากเข้าห้องสมุดเพิ่มขึ้น					
5.	ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น					
6.	การจัดการและดำเนินงานภายในที่พึกที่สะดวกปลอดภัยทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น					

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

2. ข้อมูลการตอบแบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการและนำไปใช้สำหรับ
งานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานของผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น
แต่จะมีประโยชน์ต่อการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพ
ที่เป็นจริงและตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

นางชนิดา ยอดสาดี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความเพื่อวัดสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 22 - 30 ปี () 31- 40 ปี

() 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี

() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครูปฏิบัติการสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

จากผลการสอบ O-NET ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนของท่านมีผลสอบโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ.....ซึ่งงานวิจัยนี้กำหนดให้อยู่ในระดับ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านนักเรียน						
1.	ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.	เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผล การเรียนที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นมีผลให้นักเรียน ตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.	นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น	+1	+1	0	0.67	เหมาะสม
5.	นักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.	สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้อและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	+1	+1	0	0.67	เหมาะสม
7.	ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลต่อตัวนักเรียนและ ผลการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านครูผู้สอน						
1.	ประสบการณ์ในการสอนของครูทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.	ครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับ ความรู้ตรงตามเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.	พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อการคิด การพัฒนา การเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
4.	การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนทำให้นักเรียนได้รับความรู้และพัฒนาด้านเทคโนโลยี	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5.	การสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครูผู้สอน ทำให้ครูเข้าใจในตัวนักเรียนแต่ละคนมากขึ้นสามารถส่งเสริมสนับสนุนหรือแก้ไขได้เต็มที่	+1	0	+1	0.67	เหมาะสม
6.	คุณภาพการสอนของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7.	ครูมีบุคลิกภาพดี มีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและสนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8.	การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านผู้บริหาร						
1.	ผู้บริหารมีการจัดการนิเทศภายในทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.	สภาพอาคารสถานที่และห้องเรียนที่สะอาดเรียบร้อยมีระเบียบทำให้บรรยากาศในการเรียนดี น่าเรียน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.	การจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.	การจัดบริการห้องสมุดที่เป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้นักเรียนอยากเข้าห้องสมุดเพิ่มขึ้น	+1	0	+1	0.67	เหมาะสม
5.	ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.	การจัดการและดำเนินงานภายในที่พักรักษาความปลอดภัยทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น	+1	0	+1	0.67	เหมาะสม

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	83.2667	53.5816	.2316	.8686
A2	83.4667	51.3609	.5109	.8612
A3	83.3333	51.6782	.4361	.8631
A4	84.3667	50.2402	.3568	.8677
A5	84.2000	51.4069	.2779	.8706
A6	83.7000	50.7690	.4381	.8629
A7	83.4667	52.9471	.2994	.8669
B1	83.5333	50.7402	.4969	.8610
B2	83.2667	52.9609	.2408	.8691
B3	83.2333	51.2195	.5628	.8600
B4	83.6000	50.5241	.5571	.8593
B5	83.4000	51.6276	.4540	.8626
B6	83.2000	51.9586	.4613	.8627
B7	83.8333	48.0057	.5993	.8565
B8	83.5333	50.8092	.4889	.8613
C1	83.8333	49.6609	.4473	.8631
C2	83.6333	47.7575	.8528	.8491
C3	83.4667	50.7402	.4742	.8617
C4	83.5333	50.1885	.6275	.8575
C5	83.5667	47.6333	.5280	.8603
C6	83.9000	49.5414	.4640	.8623

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 21

Alpha = .8680